

MKROS RAPPORT 2006-2010

MilieuKlachten Registratie- en
OpvolgingSysteem MKROS

Rapportage over de in MKROS geregistreerde meldingen van milieuhinder door Vlaamse gemeenten in de periode 1 januari 2006 tot 31 december 2010

december 2011

COLOFON

Een uitgave van:

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu & Gezondheid

Redactie:

Gunther Van Broeck

Verantwoordelijke uitgever:

Vlaamse overheid, Jean-Pierre Heirman,
Secretaris-generaal Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel

Datum uitgave:

december 2011

Inlichtingen over dit rapport:

milieuklachten@vlaanderen.be

Dit rapport is beschikbaar op de webstek van LNE,
<http://www.lne.be/themas/hinder-en-risicos/milieuhinder-en-klachten/milieuklachtendatabank-mkros>

INHOUD

WOORD VOORAF	4
HOOFDSTUK 1: MELDINGEN VAN MILIEUHINDER	5
1-1 MILIEUHINDER EN –KLACHTEN	5
1-2 WAT TE DOEN INDIEN U WORDT GEHINDERD?	5
Ingeval van burenhinder:	5
Ingeval van milieuhinder die wordt veroorzaakt door een zogenaamde hinderlijke inrichting:	6
Ingeval van vragen over de milieuvergunning van een bedrijf:	7
Ingeval van vragen over historische bodemverontreiniging:	7
Ingeval van hinder veroorzaakt door het uitrijden van mest in een niet toegestane periode of op een niet toegelaten wijze:	7
Ingeval van gezondheidsklachten die in verband staan met hinderlijke inrichtingen:	7
Nuttige contacten:	7
1-3 DE REGISTRATIE VAN MELDINGEN VAN MILIEUHINDER IN VLAANDEREN	8
1-2-1 Lokale politiediensten	9
1-2-2 De afdeling Milieu-inspectie van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie	10
1-2-3 De gemeentelijke milieudiensten	11
1-2-4 Andere instanties	11
1-2-5 Overzicht	11
1-2-6 Het oordeel van anderen	11
HOOFDSTUK 2: MKROS MELDINGEN IN 2006 EN 2007	13
2-1 REGISTRATIE IN MKROS	13
2-1-1 Ontwikkeling van MKROS en de samenwerkingsovereenkomst	13
2-1-2 Volledigheid en kwaliteit van de geregistreerde gegevens	13
2-2. ALGEMEEN BEELD VAN DE MELDINGEN VAN MILIEUHINDER	14
2-2-1 Meldpunten	15
2-2-2 Algemene informatie over de meldingen	16
2-2-2-1 Tijds patronen	16
2-2-2-2 Communicatiemiddel	17
2-2-2-3 De melder van het probleem	18
2-2-3 Bespreking op niveau van de hinderthema's en -bronnen	19
2-2-3-1 Aard van de gemelde milieuhinder	19
2-2-3-2 Bronnen	20
2-2-3-3 Top 20	21
2-3 DETAILLERING THEMA'S	22
2-3-1 Lucht	22
2-3-2 Geluid	28
2-3-3 Licht	33
2-3-4 Bodem	33
2-3-5 Fauna & Flora	35
2-3-6 Varia	35
2-4 OPVOLGING EN DOSSIERBEHANDELING VAN DE MELDINGEN	35
2-5 TUSSENTIJDSE EVALUATIE, TENDENSEN, TOEKOMSTPERSPECTIEVEN EN BEDENKINGEN	38
Aantal registraties als indicator voor de gebruiksintensiteit	38
Gebruiksgemak en meerwaarde	38
Representativiteit van de gegevens verhogen	39
Interne staatsvorming: reorganisatie van de milieuhandhaving, afschaffing van de SO	39
MKROS the Next Generation	39

WOORD VOORAF

Beste lezer,

Het milieuklachten registratie- en opvolgingssysteem MKROS is inmiddels een vertrouwd begrip bij Vlaamse gemeenten. Heel wat gebruikers hebben de voorbije jaren kennis kunnen maken met de toepassing en haar mogelijkheden.

In 2012 zal MKROS tien jaar bestaan. Tien jaar, in informaticatermen een eeuwigheid. Tien jaar geleden waren internettoepassingen nog rariteiten in het Vlaamse ICT-landschap en stond webtechnologie nog in zijn kinderschoenen. MKROS was zo'n rariteit, die sedertdien stapje per stapje is geëvolueerd, dit nog steeds doet en van plan is dit in de toekomst verder te blijven doen. Belangrijke uitdagingen staan ons daarbij te wachten.

Op een moment dat gemeenten zich zowel intern als bovenlokaal beginnen te organiseren op vlak van milieuhandhaving en het daarbij horende milieuklachtenmanagement, is er een dringende nood om de netwerking en informatie-uitwisseling tussen diensten te optimaliseren. MKROS kan in dit verhaal alleszins een belangrijke katalyserende rol vervullen.

MKROS is inmiddels sterk verankerd in de samenwerkingsovereenkomst milieu tussen Vlaams Gewest en gemeenten. Het Witboek interne staatshervorming kondigt een stopzetting, of alleszins gevoelige aanpassing aan dit concept aan. Er zal dus naar alternatieve stimuli moeten gezocht worden om de informatie-uitwisseling inzake milieuklachten te blijven realiseren of te verbeteren.

Als beleidsvoorbereidende afdeling zijn wij overtuigd van de belangrijke meerwaarde die MKROS heeft binnen het Vlaamse milieulandschap. Wij zullen de komende jaren dan ook alles in het werk stellen om de groei van MKROS te blijven stimuleren.

In tussentijd vindt u hier alvast het tweede rapport over de meldingen van milieuhinder die in de centrale databank milieuklachten werden geregistreerd. In dit rapport worden de milieuklachten, geregistreerd bij de Vlaamse gemeenten en gemeld tijdens de periode 2006 tot en met 2010, beschreven en geanalyseerd. Dit document rapporteert in eerste instantie over meldingen bij gemeentelijke diensten (excl. lokale politie). Meldingen bij andere instanties komen in beperkte mate aan bod.

Dit rapport heeft tot doel de Vlaamse burgers meer inzicht te geven in de meldingen van milieuhinder in hun woonomgeving, en in de aanpak ervan. Voor bestuurders kunnen de resultaten een aanleiding vormen om het hinderbeleid te versterken of te heroriënteren. En voor veroorzakers van milieuhinder tenslotte kan dit rapport mogelijk een sensibiliserende werking hebben.

Voorliggend rapport kan daarenboven lokale overheden inspireren wanneer zij zelf werk willen maken van een rapportage en doorlichting van de door hen ontvangen meldingen van milieuhinder.

Met vriendelijke groeten,

Voor de afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu & Gezondheid

Gunther Van Broeck
Applicatiebeheerder MKROS

HOOFDSTUK 1: MELDINGEN VAN MILIEUHINDER

1-1 Milieuhinder en –klachten

Milieuhinder is een onaangenaam zintuiglijk gevoel dat zich voordoet ten gevolge van een verstoring van het milieu. Kenmerkend is het lokale, maar direct merkbare karakter ervan. Dit is typisch het geval bij geluidshinder, geurhinder, hinder van grof stof, roet of rook, een overmaat aan kunstlicht en trillingshinder. Nogal wat factoren, zowel objectieve als subjectieve, zullen uitmaken of iemand al dan niet gehinderd wordt. In ernstige hindersituaties kan dit leiden tot lichamelijke ongemakken, slaapverstoring, gezondheidsklachten of aantasting van materiële goederen.

Wanneer gepolst wordt naar acties en/of maatregelen die mensen nemen om de hinder in hun woonomgeving te verminderen, wordt in eerste instantie meer aandacht besteed aan het sluiten van ramen, deuren en rolluiken (ontwijkgedrag). In tweede instantie wordt gedacht aan klacht indienen en finaal wordt effectief klacht ingediend.

Het is m.a.w. niet omdat er geen klachten worden gemeld, dat er überhaupt geen hinder optreedt! De drempel voor een burger om klacht in te dienen ligt immers relatief hoog. **Klachten** vormen m.a.w. slechts het topje van de ijsberg. Anderzijds betekent de aanwezigheid van vele klachten niet automatisch dat er een groot hinderprobleem is. Wetenschappers hebben immers vastgesteld dat er geen rechtstreeks verband is tussen het optreden van klachten en de blootstelling aan milieuverontreiniging. Dit verband wordt teveel verstoord door subjectieve factoren zoals de affectie t.o.v. een bedrijf, persoonlijke ingesteldheid, relatie met buur, enz. Opletten met de interpretatie van klachten moet dus de boodschap zijn. Klachten hebben voornamelijk een **signaalfunctie**.

In dit document wordt de term ‘klacht’ steevast vermeden, omwille van de onvermijdelijk negatieve bijklank die deze term met zich meedraagt. Een meer objectief woordgebruik is ‘melding van milieuhinder’. Een melding van milieuhinder hoeft immers niet steeds vanuit een negatieve houding ten aanzien van een situatie te gebeuren, maar vanuit een positieve houding dat er iets aan de situatie gedaan kan worden. Er zal in dit document dan ook consequent dit laatste woordgebruik worden toegepast.

1-2 Wat te doen indien u wordt gehinderd?

Ingeval van burenhinder:

Het gaat hierbij om kleine ergernissen, storend geluid, overhangende takken, hinderlijke schoorsteen of dampafvoerkanaal, haangekraai, vuurtje stoken in de tuin, blaffende honden, vuilnis,...

Probeer in eerste instantie **in dialoog** te **treden** met uw buur (diegene die de hinder veroorzaakt). Doe dit zo snel mogelijk, vooraleer dat het probleem buiten proporties dreigt te groeien. Misschien is uw buur niet op de hoogte van het feit dat er zich een probleem stelt, of misschien onderschat hij of zij het probleem. Licht het probleem toe en geef aan waarom dit u stoort. Doe dit op een rustige, niet-aanvallende manier. Het is om die reden vaak niet aangewezen uw buur hierover aan te spreken op het moment dat de hinder zich voordoet, omdat u dan misschien geagiteerd en nerveus zal zijn. De buur zal zich vaak verveeld voelen als hij/zij te horen krijgt dat hij/zij wreveld veroorzaakt, en zal in de toekomst misschien meer rekening gaan houden met uw ongemakken. Denk eraan, iedereen stoort wel eens iemand anders, alleen is het moment waarop het gebeurt en de mate waarin het gebeurt niet steeds gepast.

Als dialogeren tussen u beiden niet helpt, kan u de hulp inroepen van **een go-between of bemiddelaar**. Deze persoon kan luisteren naar beide invalshoeken en als ‘objectieve’ partij helpen zoeken naar een oplossing. Bemiddeling is meestal gratis, u kan hiervoor een beroep doen op een bemiddelaar die is aangesteld door het gemeentebestuur of milieuambtenaar van uw gemeente. Dikwijls is er nogal wat onduidelijkheid of betwisting over een eventuele normering of reglementering

die van toepassing is. De bemiddelaar kan in voorkomend geval, voor zover relevant, de bestaande normen, de milieuwetgeving, het gemeentelijke bouwreglement of het politiereglement toelichten, hij/zij kan aansturen op duidelijke afspraken tussen de burens.

Wanneer praten met uw buur niet mogelijk is, of wanneer het geen zoden aan de dijk brengt, zal u formele actie moeten ondernemen. Dit betekent in eerste instantie **contact opnemen met uw gemeente** en formeel de milieuhinder melden (klacht indienen). De gemeenteambtenaar is er aan gehouden uw melding te noteren en te onderzoeken. Deze ambtenaar zal nagaan of voldaan is aan de reglementering, en ingeval een inbreuk van het gemeentelijk politiereglement wordt vastgesteld, zal hij, ingeval het gemeentebestuur hierin heeft voorzien, een administratieve sanctie (geldboete) kunnen opleggen. De meeste gemeenten beschikken intussen over een **centraal meldpunt** voor milieuklachten dat u telefonisch of per mail kan bereiken. Voor de precieze gegevens kan u terecht op de webstek van uw gemeente. In de meeste gemeenten nemen de milieudienst (binnen de kantooruren) en de lokale politie (buiten de kantooruren) deze taak op zich. Niet altijd is de gemeente bevoegd of in staat om het door u gemelde probleem op te lossen. In voorkomend geval zal zij u wel kunnen doorverwijzen naar de juiste instantie. Zo zijn bij achterlaten van afval, afhankelijk van de locatie waar het afval is achtergelaten, naast de lokale politie ook het Agentschap Wegen en Verkeer, de NV Scheepvaart, Waterwegen en Zeekanaal NV, het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust, en Agentschap Natuur en Bos bevoegd.

Biedt al het voorgaande niet de verhoopte oplossing, dan kan u eventueel nog een aangetekende brief naar uw buur sturen en hierin uitleggen wat u wil verkrijgen. Als u binnen een redelijke termijn geen antwoord bekomt, kunt u de stap naar het vredegerecht zetten.

Bemiddeling heeft niks uitgehaald, de gemeente treedt om welke reden dan ook niet op (bv omdat er geen inbreuk op wetgeving of gemeentelijk reglement kan worden vastgesteld), of u wenst de gemeentelijke autoriteiten gewoonweg niet te betrekken. In voorkomend geval zal u zich moeten richten tot het **vredegerecht**. Het vredegerecht is een burgerlijke rechtbank die burengeschillen behandelt, en waar u zich kan beroepen op het algemeen burgerlijk recht, in het bijzonder de figuur van de burenhinder vervat in artikel 544 of de klassieke foutaansprakelijkheid vervat in artikel 1382 van het burgerlijke wetboek. Laat de nodige vaststellingen en eventueel processen-verbaal opmaken door lokale politie of gemeenteambtenaren, en verzamel zelf zoveel mogelijk bewijsmateriaal (eigen vaststellingen, tijdstippen van hinder, verklaringen van burens,...). Ingeval van een hinderlijke schoorsteen, ga ook na (of laat nagaan) of voldaan is aan NBN normen, die weliswaar geen formele verplichting inhouden, maar die, doordat ze een vertaling zijn van goed nabuurschap, wel als dusdanig kunnen geïnterpreteerd worden door de vrederechter. Dit alles kan u helpen wanneer u uw dossier behandeld wil zien bij deze rechtbank. Een **verzoeningsprocedure** is de interessantste oplossing. Dit kan schriftelijk of zelfs mondeling op de griffie, is gratis en geldt als een soort van bemiddeling door de vrederechter. Meer info hierover is te vinden in de [brochure 'De verzoening of minnelijke schikking' van FOD Justitie](#). Wanneer een verzoeningsprocedure niets oplevert, kan de feitelijke procedure worden gestart. Voor de precieze te volgen procedures en financiële consequenties kan u in voorkomend geval een advocaat raadplegen (of gaat u even langs op het vredegerecht). Is een **proces** onafwendbaar, dan dient u zich op de rol te laten inschrijven op het vredegerecht. Vaak gaat deze procedure gepaard met een bezoek ter plaatse door de vrederechter.

Ingeval van milieuhinder die wordt veroorzaakt door een zogenaamde hinderlijke inrichting:

Het kan hierbij gaan om geurhinder, geluidshinder, trillingsoverlast, lichthinder, luchtverontreiniging (rook, roet of stof), verontreiniging van bodem, oppervlaktewater en grondwater, onzorgvuldig omgaan met afvalstoffen, tekortkomingen met betrekking tot de veiligheid van de omgeving, niet naleven vergunningsvoorwaarden.

Ook in dit geval kan u in eerste instantie, alhoewel minder evident, in dialoog proberen treden met een aanspreekpunt van het bedrijf. Sommige bedrijven hebben hiertoe een rechtstreekse communicatielijns met de omwonenden (via een meldingslijn bv.), en zullen de melding onderzoeken en het probleem zo snel mogelijk trachten op te lossen. Een bedrijfsleider heeft er immers geen baat bij in conflict te liggen met zijn burens.

Indien deze werkwijze geen of onvoldoende resultaat oplevert, kan u zich richten tot uw gemeentebestuur (centraal meldpunt, cf. hoger). De gemeente is bevoegd om toe te zien op de naleving van de milieureglementering die van toepassing is op de **hinderlijke inrichtingen** die zijn ingedeeld onder klasse II en III (de minst hinderlijke inrichtingen en activiteiten). Indien het gaat om een klasse I of IIA (meest hinderlijke) inrichting zal de gemeente u doorverwijzen naar de [Vlaamse Milieu-inspectie](#), want dit type inrichtingen valt onder hun bevoegdheid. Ook wanneer een gemeentebestuur manifest weigert op te treden tegen zware milieuhinder die wordt veroorzaakt door een klasse II of III inrichting zal Milieu-inspectie optreden in de plaats van de gemeente.

Goed om weten: als er sprake is van een wetsinbreuk, kan u als burger bij de burgemeester, gouverneur of toezichthouder een gemotiveerd verzoek tot bestuurlijke maatregelen indienen. Voor de precieze procedure verwijzen we naar de wetgeving ter zake (Besluit Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, afd. IV Verzoek tot oplegging van bestuurlijke maatregelen).

Indien u van oordeel bent dat uw dossier door de gemeentediensten niet correct wordt behandeld, kan u klacht indienen bij de **ombudsdienst** van uw gemeente (vraag na wie binnen uw gemeente de **klachtenmanager** is). Deze onpartijdige instantie zal dan nagaan of de betrokken dienst of gemeenteambtenaar al dan niet correct heeft gehandeld en zal eventueel hiervan verslag uitbrengen aan het gemeentebestuur. Krijgt u geen bevredigend antwoord van de klachtenbehandelaar, dan kan u klacht indienen bij de gouverneur van uw provincie of bij de Vlaamse minister voor binnenlands bestuur. De gouverneur of minister zal op basis van een onderzoek beslissen om al dan niet op te treden tegen het gemeentebestuur.

Als u zich onheus behandeld voelt door een dienst van de Vlaamse overheid (bv de Vlaamse Milieu-inspectie), kan u terecht bij de [Vlaamse Ombudsdienst](#).

U kan zich tenslotte ook bij de strafrechtbank laten beroepen op onder meer artikel 561 (nachtruimer), en 563 (iemand hinderen) van het **strafwetboek**. Dan volstaat u met burgerlijke partijstelling, de bewijslast wordt verzameld door het parket of onderzoeksrechter en de strafrechter kan maatregelen opleggen om de toestand te normaliseren. Dit is echter een duurdere aangelegenheid en al zeker niet erg geschikt in geval van een burenruzie, de kans op seponering is immers niet onrealistisch.

Ingeval van vragen over de milieuvergunning van een bedrijf:

Hiervoor kan u steeds terecht op de milieudienst van uw gemeente.

Ingeval van vragen over historische bodemverontreiniging:

Hiervoor kan u bij de OVAM terecht.

Ingeval van hinder veroorzaakt door het uitrijden van mest in een niet toegestane periode of op een niet toegelaten wijze:

Hiervoor kan u bij de Mestbank van de Vlaamse Landmaatschappij terecht.

Ingeval van gezondheidsklachten die in verband staan met hinderlijke inrichtingen:

Hiervoor kan u terecht bij de afdeling Toezicht Volksgezondheid van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.

Nuttige contacten:

- www.milieuinspectie-be
- www.vlaamseombudsdienst.be
- http://justitie.belgium.be/nl/rechterlijke_orde/hoven_en_rechtbanken/vredegerecht/adressen/
- www.ovam.be
- <http://www.vlm.be/algemeen/contact/kantoren/Pages/default.aspx>

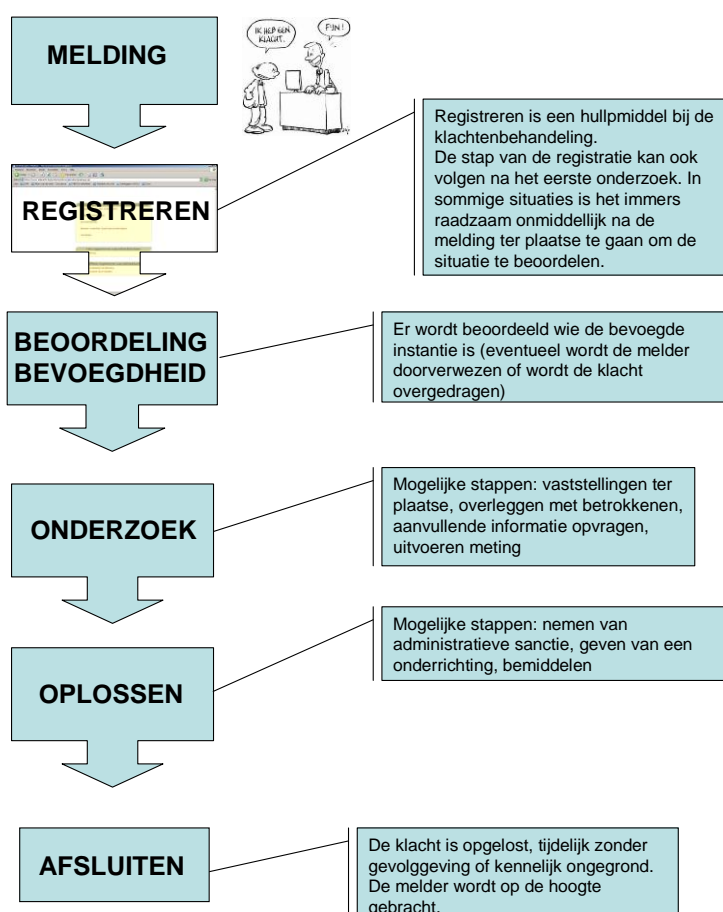
- <http://www.zorg-en-gezondheid.be/Gezond-leven-en-milieu/Milieu-en-gezondheid/Contactgegevens-team-milieugezondheidszorg/>

1-3 De registratie van meldingen van milieuhinder in Vlaanderen

Vlaanderen is één van de meest welvarende regio's in Europa. De huidige recessie doet hier geen afbreuk aan. Het hoge welvaartsniveau hebben we onder meer te danken aan onze logistiek gunstige ligging, sterke bedrijvigheid, intensieve landbouw en uitgebreide verkeersnet. Deze kenmerken gecombineerd met een hoge bevolkingsdichtheid leiden onvermijdelijk regelmatig tot overlast voor de bevolking, hetgeen zich onder meer uit in meldingen van milieuhinder.

Er zijn nogal wat kanalen waar een burger terecht kan om overlast te melden. Daar waar het een melding van milieuhinder betreft, zal een burger in eerste instantie terecht kunnen bij het meldpunt van de gemeente. Op de webstek van de gemeente of via diverse andere communicatiekanalen wordt dit meldpunt regelmatig bekendgemaakt. De meeste gemeenten in Vlaanderen beschikken intussen over een dergelijk milieumeldpunt. Meestal wordt dit meldpunt bestaaf door medewerkers van de milieudienst tijdens de normale kantooruren, en door de lokale politie op andere tijdstippen.

Hoewel het registreren van een melding van milieuhinder niet het hoofddoel is, is het een onvermijdelijke stap in de behandeling ervan, naast de beoordeling, het onderzoek en de oplossing.

Figuur 1: Procedure voor het behandelen van een melding

De belangrijkste instanties die instaan voor de behandeling van een melding van milieuhinder in Vlaanderen zijn de lokale politiediensten, de gemeentelijke milieudiensten en de Vlaamse milieuspectie. Deze instanties behandelen de meldingen vanuit hun welbepaald bevoegdheidspakket en specialisatie. Andere instanties die in beperktere mate hierin een rol vervullen zijn o.m. de OVAM (ingeval van een melding van historische bodemverontreiniging), de afdeling Toezicht Volksgezondheid van het Agentschap Zorg en Gezondheid (gezondheidsklachten t.g.v. de nabijheid van een hinderlijke inrichting) en de afdeling Mestbank van de VLM (geurhinder bij uitrijden van dierlijke mest op tijdstippen dat dit niet is toegelaten), de Ombudsdienst van de luchthaven Brussel-Nationaal (geluidshinder van het vliegverkeer), het Agentschap Wegen en Verkeer (meldingen over geluidshinder van de wegen die onder bevoegdheid van het Vlaamse Gewest vallen), de NMBS (treinlawaai), enz.

1-2-1 Lokale politiediensten

Meldingen over het achterlaten van afval (sluikstorten), lawaai (zowel 's nachts als overdag) of het verbranden van afval door particulieren worden in vele gemeenten behandeld door de lokale politie. In gemeenten waar er geen volwaardige milieudienst is zal de lokale politie zelfs veelal alle types van milieumeldingen behandelen. In andere gemeenten zijn er (al dan niet doorgedreven) afspraken en samenwerking tussen politie en milieudienst. In nog andere gemeenten is er voorlopig nog geen gestructureerde informatie-uitwisseling of samenwerking tussen milieudienst en lokale politie en behandelen beide diensten binnenkomende milieumeldingen.

De 196 lokale politiediensten (waarvan 118 binnen het Vlaamse gewest) registreerden in 2009 samen in totaal **13.655 milieudelicten waarvoor een proces-verbaal werd opgesteld**. Bijna de helft van de processen-verbaal handelt over de opslag of verwerking van afvalstoffen (veelal sluikstorten), iets meer dan 5% over geluidshinder en 2 % over luchtvervuiling. Let op: nachtlawaai is in deze statistieken niet mee opgenomen.

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven voor de periode 2000-2009.

Tabel 1: Leefmilieudelicten waarvoor proces-verbaal werd opgesteld door politiediensten

Leefmilieudelicten 2000 - 2009										
Soort delict (voltooid delicten en pogingen)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Leefmilieudelicten (algemeen totaal)	18.639	16.304	17.848	19.018	18.906	17.814	16.272	15.441	15.065	13.655
A) Afvalstoffen	7.457	6.583	8.150	8.687	9.197	8.977	7.773	7.408	7.135	6.921
Opslag of verwerking van afvalstoffen	6.921	6.095	7.250	7.783	8.379	8.138	7.004	6.674	6.399	5.381
Afvalvervoer		2	52	108	153	232	240	178	287	202
Fiscale inbreuken	8	8	24	17	11	3	1	3		2
Milieuvergunning								2	5	84
Niet nader bepaald	524	473	443	124	83	6				
Andere	4	5	381	655	571	598	528	551	444	1.252
B) Andere dan afval	7.148	6.370	6.816	7.538	7.172	6.417	5.992	5.718	5.626	4.982
Stedebouw	2.970	2.893	3.181	3.700	3.511	3.181	3.125	3.042	3.037	2.691
Geluidshinder	1.550	1.093	997	1.257	1.219	1.077	1.045	876	934	750
Waterverontreiniging	771	743	757	628	609	579	505	510	472	372
Luchtverontreiniging	304	228	254	320	240	232	185	264	230	292
Bodemverontreiniging		1	15	10	6	15	14	8	12	195
Milieuvergunning					1		2	4	14	328
Andere leefmilieuhinder	1.553	1.412	1.612	1.623	1.586	1.333	1.116	1.014	927	354
C) Biodiversiteit / Fauna en flora	3.596	2.930	2.503	2.425	2.225	2.128	2.243	2.104	2.127	1.709
Dierenwelzijn	2.933	2.456	2.015	1.889	1.715	1.689	1.852	1.701	1.720	1.187
Natuurbescherming	625	451	444	482	438	349	327	332	333	357
Vergunning / erkenning	34	20	20	31	39	47	31	25	37	130
Handel en bezit: CITES-wetgeving		1	19	21	32	42	33	45	37	35
Andere	4	2	5	2	1	1		1		

Bron: Gegevensbanken GICS-PCS, ANG en ISLP (stabel.fgov.be)

Doordat de statistieken sterk onderhevig zijn aan o.a. veranderingen in nomenclatuur, veiligheidsbeleid en het beleid van andere instanties is het al te gevaarlijk hier conclusies aan vast te knopen.

Uiteraard wordt niet naar aanleiding van elke melding een proces-verbaal opgesteld. Op basis van informatie uit gemeentelijke milieujaarprogramma's berekenden we dat jaarlijks ongeveer **100.000 (vermoedelijke) milieudelicten** worden gemeld en geregistreerd bij de 118 Vlaamse lokale politiezones, waarvan grofweg 1 op 10 effectief tot een proces-verbaal leidt. De overige meldingen zijn dus ofwel ongegrond, tijdelijk zonder gevolggeving, ofwel kan de politieagent succesvol bemiddelend optreden.

Sinds 2005 maken alle politiezones gebruik van het informaticasysteem ISLP (Integrated System for the Local Police) voor de registratie van de meldingen.

1-2-2 De afdeling Milieu-inspectie van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie

De Vlaamse milieu-inspectie behandelt meldingen van milieuhinder over klasse 1-bedrijven. Zij zal enkel meldingen behandelen over klasse 2- of 3-bedrijven indien deze zware milieuhinder veroorzaken en in die gevallen waar de lokale overheid niet optreedt.

In 2009 registreerde de Vlaamse Milieu-inspectie 1912 meldingen, waarvan het merendeel betrekking had op de aspecten geur, geluid en exploitatie.

Tabel 2: Klachten geregistreerd door Milieu-inspectie in 2009

Overzicht klachten per klasse		
	aantal klachten	aantal betrokken bedrijven of locaties
klasse 1	1.369	522
klasse 2	254	167
klasse 3	52	42
niet ingedeelde inrichting	237	139
totaal	1.912	870

Overzicht klachten per milieupartiment	
geur	819
geluid	405
exploitatie	340
lucht	207
afval	194
lozing	132
bodem en grondwater	54
mest	35
veiligheid	18
licht	9
totaal aantal klachten	1.912
aantal daarvoor uitgevoerde inspecties	2.826

Bron: Milieuhandavingsrapport 2009 van de Vlaamse Milieu-inspectie

Er werden 456 aanvankelijke processen-verbaal opgesteld door de milieu-inspecteurs. (Bron: Milieuhandavingsrapport 2009 van de Vlaamse Milieu-inspectie). De registratie gebeurt sinds 1997 in een eigen dossieropvolgingssysteem, DOS genaamd. Gegevens van 2010 zijn nog niet beschikbaar bij de redactie van dit rapport.

1-2-3 De gemeentelijke milieudiensten

Meldingen van burenhinder en milieuhinder over klasse 2- en klasse 3-bedrijven worden door de gemeentelijke milieudienst behandeld. De milieudienst (en bij uitbreiding de groen- of technische dienst) behandelt verder in vele gevallen nog meldingen over de huisvuilophaling, over overwaaiend distelzaad, overhangende takken, rattenplagen, etc. Op basis van rapportering door gemeenten berekenden we dat in Vlaanderen **in 2006 ruim 30 000** van dergelijke **milieumeldingen** geregistreerd worden door de gemeentelijke milieudiensten. Hoewel de telling voor 2010 niet werd herhaald, zijn er geen aanwijzingen dat dit aantal sterk zou zijn gedaald of gestegen.

De registratie gebeurt deels in het milieuklachten registratie- en opvolgingsysteem MKROS, deels in een alternatief elektronisch registratiesysteem (veelal MS Office toepassing). In een zeldzaam geval gebeurt de registratie nog steeds niet elektronisch.

1-2-4 Andere instanties

Naast de drie hierboven vermelde diensten worden sommige meldingen ook gericht aan andere instanties zoals de Mestbank, OVAM, Toezicht Volksgezondheid, Federale Politie, de afdeling Milieuvergunningen van LNE, afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen van LNE, Vlaamse Milieumaatschappij, NMBS, de Ombudsdienst van de luchthaven Brussel-Nationaal, het Agentschap Wegen en Verkeer, Waterwegen en Zeekanaal, de gouverneur, Aquafin, bedrijfsmeldpunten, etc. In dit document wordt niet ingegaan op deze andere meldpunten. Voor meer informatie over het Vlaamse milieuhandhavingslandschap verwijzen we naar het Milieuhandhavingsrapport 2009 van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving (www.vhrm.be).

1-2-5 Overzicht

Onderstaande tabel duidt ruwweg aan hoeveel en welk type meldingen milieudiensten, lokale politie en milieu-inspectie te verwerken krijgen.

Tabel 3: Overzicht meldingen bij Milieudiensten – Politie – Milieu-inspectie

	Milieudiensten gemeenten	Lokale Politie	Milieu-inspectie
Aantal	308	118	1 hoofdbestuur en 5 buitendiensten
# Meldingen op jaarbasis	30.000	100.000	2000
Type meldingen	divers	sluikstorten/ (nacht)lawaai/ sluikstoken	klasse 1 inrichtingen

1-2-6 Het oordeel van anderen

Volgende passages uit het verslag van een gedachtewisseling in het Vlaams Parlement over het jaarverslag 2008 van de Vlaamse Ombudsdienst pleiten voor het zorgvuldig registreren en opvolgen van milieuklachten, en dit bij voorkeur in een centrale databank:

“Als burgers milieuhinder melden, verwachten zij een alerte reactie en een duidelijke communicatie over het gevoerde onderzoek, de conclusies ervan en de opvolging. Het klachtenbeeld slaat vooral op het toezicht door de gemeenten ten aanzien van die klasse 2- en 3-inrichtingen. De behandeltermijn en een gebrek aan opvolging van een melding blijven een bron van ergernis bij de bestuurlijke milieuhandhaving. Voorts wordt er geklaagd over een gebrek aan communicatie. Zeker bij grotere bedrijven kan er soms een lange termijn lopen vanaf de melding, waarna er controles en metingen volgen, een saneringsplan moet worden opgesteld en uitgevoerd en dan opnieuw wordt gecontroleerd.

Die procedure kan lang aanslepen terwijl de klager niet dadelijk veranderingen merkt of op de hoogte wordt gehouden.

Een cruciale succesfactor om de burger te laten zien dat het milieutoezicht zorgvuldig wordt uitgeoefend, is een goede communicatie over hoe er wordt gereageerd op meldingen en klachten.

Hindermeldingen kunnen via verschillende kanalen binnenkomen. Het is belangrijk dat de milieudienst het overzicht bewaart en weet waarover er meldingen of klachten zijn. Burgers bellen de politie, spreken de burgemeester aan of contacteren nog andere diensten.

De milieuableider moet de spilfiguur zijn die het overzicht bewaart en er ook over waakt dat er regelmatig wordt gecommuniceerd met de burger die de hinder ondervindt. Daarvoor is een goede coördinatie van alle betrokken diensten nodig.

Volgens minister Joke Schauvliege lopen er al een aantal experimenten met centrale meldpunten voor milieuklachten, bijvoorbeeld in de Gentse Kanaalzone en in Zaventem. Op basis van die proefprojecten zal worden beoordeeld of het beter is één centraal meldpunt te hebben of een meldpunt per regio. “

HOOFDSTUK 2: MKROS MELDINGEN IN 2006 EN 2007

2-1 Registratie in MKROS

2-1-1 Ontwikkeling van MKROS en de samenwerkingsovereenkomst

In 2000 werd gestart met de ontwikkeling van een webgebaseerde toepassing voor de registratie en opvolging van milieuklachten. Deze tool stond tot in 2005 nog in zijn kinderschoenen maar is intussen uitgegroeid tot een volwaardig hulpmiddel op maat van de lokale overheden om meldingen van milieuhinder op een efficiënte en vlotte manier te behandelen. De toepassing, gekend onder de benaming MKROS (MilieuKlachten Registratie- en OpvolgingsSysteem; fonetisch [ɛmkrɔs]), werkt intussen al enkele jaren op volle kracht. Ze staat ter beschikking van vnl. gemeentelijke diensten, maar ook provincies, lokale politiediensten, milieu- en gezondheidsinspectiediensten en gewestelijke beleidsvoorbereidende of –evaluerende diensten kunnen er hun voordeel mee doen voor de registratie, opvolging en analyse van milieuhinderproblemen. Momenteel maken al **meer dan 270 diensten** er gebruik van.

In de diverse nieuwsbrieven die sinds mei 2003 zijn verschenen vindt u uitvoerige informatie m.b.t. het groeiproces van MKROS (www.milieuhinder.be).

De registratie van meldingen van milieuhinder in MKROS is sinds mei 2006 een verplicht onderdeel voor alle gemeenten die intekenen op de **samenwerkingsovereenkomst** met de Vlaamse overheid (ofwel rechtstreeks, ofwel via gegevensuitwisseling met een eigen systeem). Deze samenwerkingsovereenkomst is een vrijwillige overeenkomst die een gemeente afsluit met de Vlaamse overheid op vlak van milieu. Als een gemeente de overeenkomst ondertekent, krijgt ze in ruil voor het uitvoeren van een aantal taken die deze overeenkomst opsomt, financiële en inhoudelijke ondersteuning van de Vlaamse overheid. De gemeente of provincie kan - binnen zekere marges - zelf kiezen welke onderdelen van de overeenkomst ze ondertekent en welke ambitieniveaus ze wenst te behalen. Zie ook www.samenwerkingsovereenkomst.be.

Het ziet er naar uit dat deze samenwerkingsovereenkomst, die afloopt eind 2013, niet in zijn bestaande vorm zal blijven bestaan (cf. Witboek interne staatshervorming). Om het beleidsinstrument MKROS niet in gevaar te brengen, zal het nodig zijn dat de Vlaamse overheid in haar beleidsprioriteiten (zoals gedefinieerd in het decreet houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd) de informatie-uitwisseling inzake milieu-informatie (en milieuklachten in het bijzonder), al dan niet gekoppeld aan een subsidieregeling, opneemt zodat dit kan overgenomen worden in de strategische meerjarenplanning van de gemeenten.

2-1-2 Volledigheid en kwaliteit van de geregistreerde gegevens

Gemeenten die intekenen op de samenwerkingsovereenkomst worden **niet** verwacht **alle meldingen van milieuhinder in MKROS** in te geven. Het engagement geldt enkel voor meldingen van geluidshinder, geurhinder, lichthinder, stof- of roethinder, al dan niet gerelateerd aan een als hinderlijk ingedeelde inrichting of activiteit en meldingen waarbij een vermoeden bestaat dat de menselijke gezondheid kan worden aangetast (bv. aantasting van de luchtkwaliteit door het gebruik van bestrijdingsmiddelen, door asbestvezels, fijn stof, smog, aantasting van bodem en water door uitloging zware metalen, sluikstorten van gevaarlijk afval). Daarentegen hoeven bvb meldingen i.v.m. sluikstorten van ongevaarlijk afval, overhangende takken, overwaaiend distelzaad en rattenplagen niet geregistreerd te worden in MKROS. Nochtans merken we dat heel wat gemeenten ervoor kiezen deze vormen van milieuwrevel toch te registreren in MKROS. Dit is trouwens niet geheel onbegrijpelijk omdat die meldingen anders toch nog op een andersoortige wijze zouden worden geregistreerd (bvb in Microsoft toepassingen zoals Excel of Access), en gezien registratie in één systeem een belangrijk voordeel betekent voor de latere rapportering en beeldvorming, ook op gemeentelijk niveau.

In januari 2006 werden de gemeenten door toenmalig minister van leefmilieu Kris PEETERS in kennis gebracht van de definitieve operationaliteit van MKROS, na uitvoerig te zijn uitgetest door tientallen gemeenten. Gemeenten die de samenwerkingsovereenkomst onderschreven werden geacht meldingen van milieuhinder te **registreren in MKROS vanaf 20 mei 2006**. Meldingen van vóór deze datum zijn dan ook niet consequent opgenomen in MKROS.

In november 2011 waren er nog steeds gemeenten die, naar aanleiding van de (aanvankelijk negatieve) evaluatie door de Vlaamse overheid van hun engagementen in het kader van de al vermelde samenwerkingsovereenkomst, meldingen uit 2010 registreerden in MKROS (dus bijna een jaar na de melding zelf), zodat zij alsnog positief geëvalueerd kunnen worden. Meldingen uit 2010 die werden ingevoerd vanaf december 2011 zijn in voorliggende rapportering niet meer meegenomen. Ditzelfde fenomeen treedt jaarlijks op..

Niet alle Vlaamse gemeenten registreren hun meldingen van milieuhinder in MKROS. Het gaat voornamelijk om die gemeenten die geen samenwerkingsovereenkomst aangaan met de Vlaamse overheid, of die een afstemming van een eigen databank met MKROS nog aan het voorbereiden zijn.

De kwaliteit van de geregistreerde gegevens wordt zoveel mogelijk bewaakt vanuit de toepassing zelf. Zo zijn de belangrijkste beleidsrelevante gegevens verplichte velden in de toepassing, en wordt hierbij waar mogelijk gebruik gemaakt van keuzelijsten (hierna *cursief* aangegeven). Het gaat om volgende variabelen: tijdstip melding, *communicatiemiddel*, *soort melding*, naam klager, *relatie klager-melder*, *namens aantal klagers*, *aard hinder*, *frequentie van de hinder*, *duur van de hinder*, *soort verdachte* en *mate van zekerheid*. Nogal wat variabelen laten een optie 'andere' of 'niet van toepassing' toe. We merken dat deze optie soms wordt geselecteerd, terwijl een andere, concretere optie eigenlijk correcter zou zijn. Hier kan de toepassing zelf moeilijk in sturen, maar is een degelijke opleiding van de gebruikers van groot belang. Minstens tweejaarlijks worden opleidingen voor MKROS gebruikers voorzien (zowel voor starters als voor gevorderden). De organisatie hiervan gebeurt door de Vlaamse provinciebesturen, de opleiding wordt meestal verzorgd door een lesgever van de Vlaamse overheid. Onvermijdelijk zal in een aantal gevallen ook een typ- of klikfout aan de basis liggen van een fout in de registratie. Het vraagt een beetje discipline van de gebruiker om dergelijke fouten zoveel mogelijk te vermijden of te verbeteren.

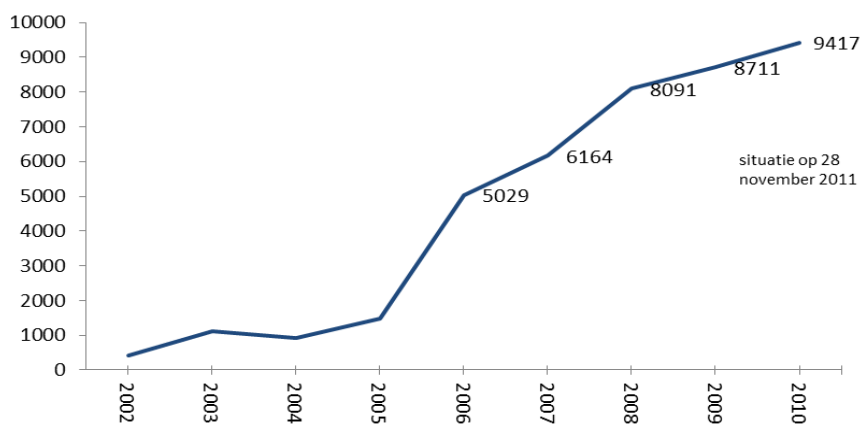
Een inschatting maken van het aandeel van deze 'foute' registraties is moeilijk. We gaan er echter vanuit dat hun aandeel niet van die aard is dat de beeldvorming erdoor wordt beïnvloed.

2-2. Algemeen beeld van de meldingen van milieuhinder

In totaal werden er **37412 meldingen** geregistreerd in MKROS met meldingsdatum gelegen **tussen 1 januari 2006 en 31 december 2010** (opgemeten op 24 november 2011¹).

Tabel 4: Meldingen in MKROS, in functie van het jaartal

2006	5029
2007	6164
2008	8091
2009	8711
2010	9417

Figuur 2: Meldingen in MKROS in functie van het jaartal

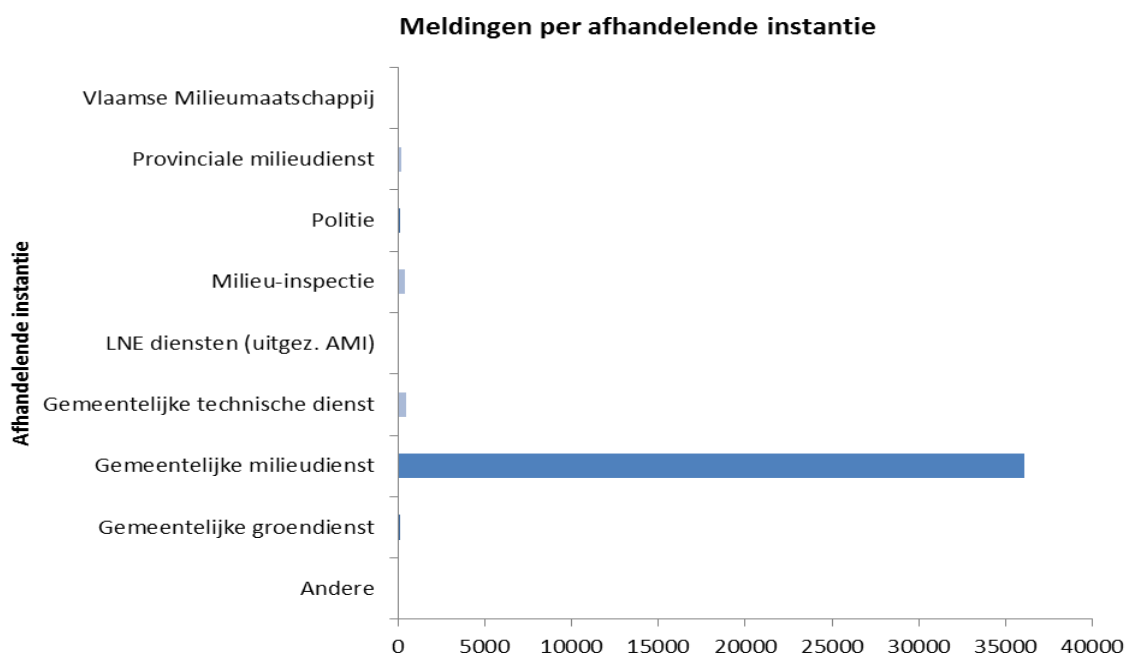
¹ Ook na 24 november 2011 werden nog klachten geregistreerd met meldingsdatum in 2010

2-2-1 Meldpunten

Onderstaande figuur geeft een overzicht van de diverse instanties die de meldingen in behandeling hebben. De meeste meldingen in de periode 2006-2010 (36115) werden geregistreerd door en zijn in behandeling bij gemeentelijke milieudiensten. In enkele gevallen stond een andere gemeentelijke dienst in voor de registraties en opvolging van de meldingen (technische diensten van Begijnendijk, Diksmuide, Hemiksem, Houthalen-Helchteren, Laarne en Turnhout; groendiensten van Deerlijk en Wervik; dienst grondgebiedszaken van Retie en dienst duurzaamheid van Zutendaal). Daarnaast hebben nog enkele politiezones in totaal een 100-tal meldingen in MKROS geregistreerd (politiezones RIHO, Arro Ieper en Demerdal-DSZ) en ruim 400 meldingen werden voor verdere behandeling via MKROS doorgestuurd naar een buitendienst van de Vlaamse Milieu-inspectie - alle buitendiensten ontvingen op die manier meldingen van milieuhinder. Provinciale diensten hebben in totaal iets minder dan 200 meldingen in de periode 2006-2010 in behandeling gehad binnen MKROS. De Gentse havenkapiteinsdienst had nog 17 meldingen in behandeling.

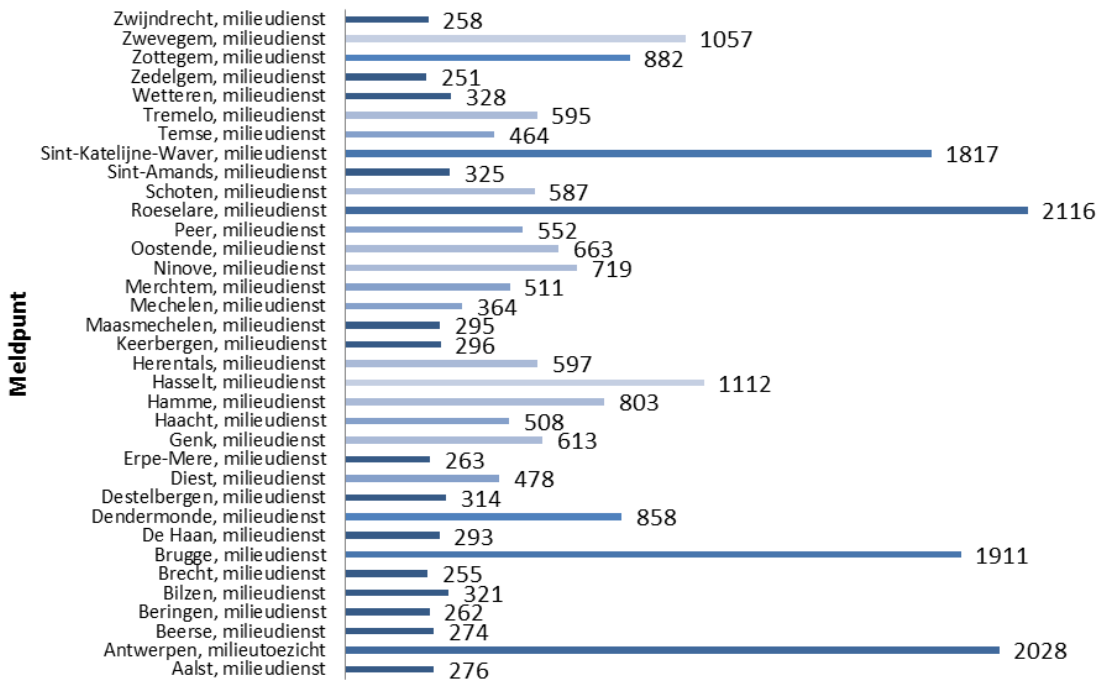

Figuur 3: Behandelende instanties

In onderstaande figuur wordt het aantal geregistreerde meldingen voor diensten met tenminste 250 geregistreerde meldingen in de periode 2006-2010..

Meldingen (periode 2006-2010) per meldpunt met minimaal 250 geregistreerde meldingen

Figuur 4: Meldpunten (minimaal 250)

Uitschieters (met meer dan 1000 geregistreerde meldingen) zijn Zwevegem, Sint-Katelijne-Waver, Roeselare, Hasselt, Brugge en Antwerpen.

2-2-2 Algemene informatie over de meldingen

In dit hoofdstuk zal in detail ingegaan worden op de algemene aspecten van de meldingen, meer bepaald op de tijdspatronen van de meldingen, de gebruikte communicatiemiddelen en de hoedanigheid van de melder.

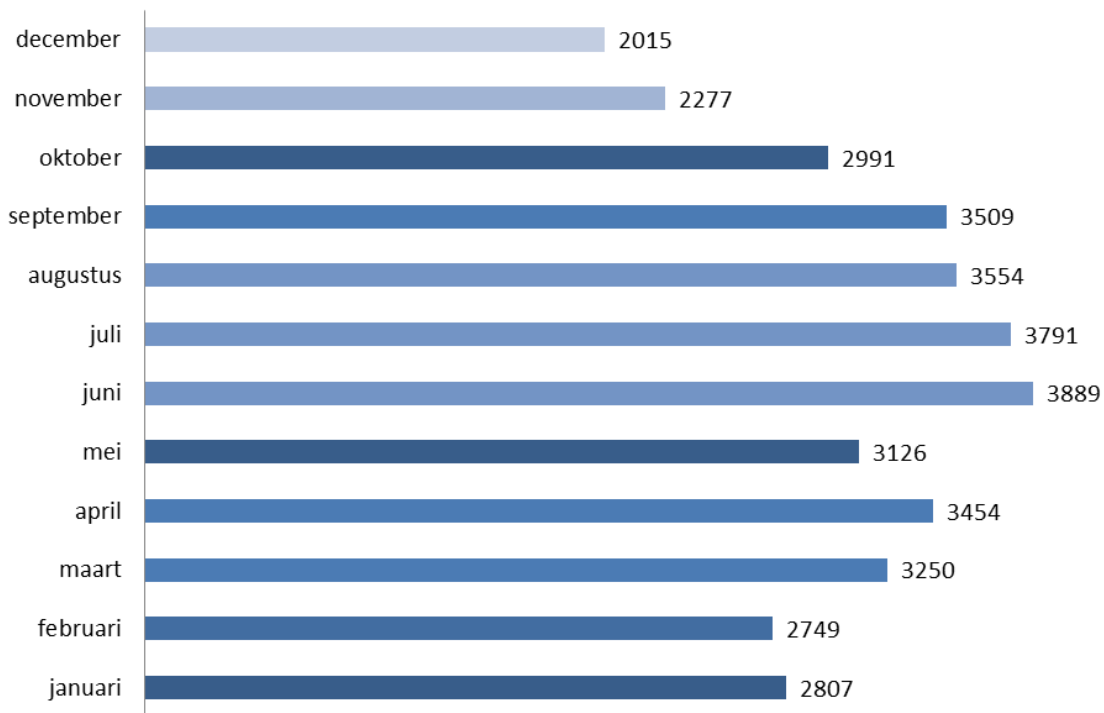
2-2-2-1 Tijdspatronen

Maandpatroon

Uit het maandpatroon blijkt dat het aantal meldingen tijdens de wintermaanden tot ongeveer de helft van het aantal meldingen tijdens de zomermaanden terugvalt. Hiervoor kunnen al minstens volgende mogelijke redenen aangehaald worden: 1) zowel klagers als veroorzakers brengen meer tijd door buiten en 2) de temperaturen en dus ook de temperatuur gerelateerde geuremissies zijn gevoelig hoger tijdens de zomer, waardoor de kans op geurhinder uiteraard ook toeneemt.

Meldingen in functie van de maand van het jaar

Figuur 5: Meldingen in functie van de maand van het jaar in de periode 2006-2010

Dagpatroon

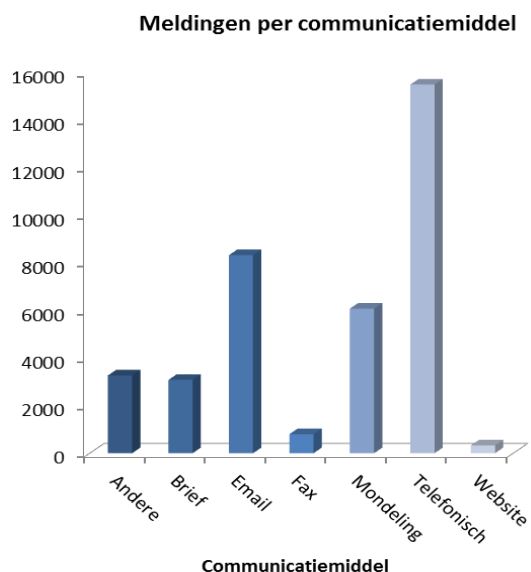
90 % van de meldingen gebeurden tijdens de week, van maandag tot vrijdag. 10 % van de meldingen gebeurde tijdens het weekend (zaterdag en zondag samen).

2-2-2-2 Communicatiemiddel

De telefoon is nog steeds het meest gebruikte communicatiemiddel om milieuhinder te melden bij de gemeentediensten. Bijna de helft van de meldingen gebeurt telefonisch. Nochtans komen meer en meer meldingen ook per email toe (22%). We verwachten dat dit aandeel de komende jaren nog sterk zal toenemen. 16% van de meldingen gebeurt mondeling (aan de balie), en 8% per brief.

Zogenaamde andere meldingen zijn veelal meldingen door gemeentediensten en lokale politie, die in principe ook telefonisch, per mail, mondeling of per brief kunnen gebeuren.

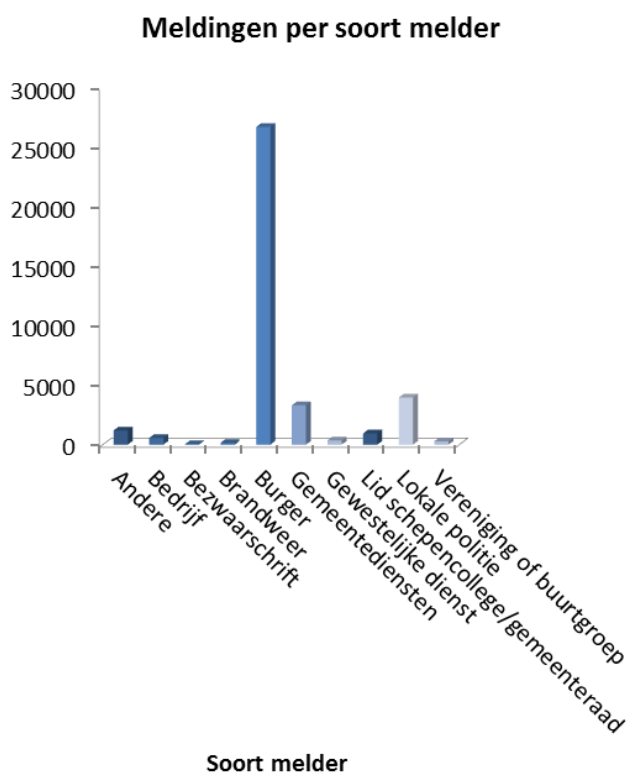

Figuur 6: Meldingen in functie van het communicatiemiddel

2-2-2-3 De melder van het probleem

De in MKROS geregistreerde meldingen zijn in 7 op 10 gevallen afkomstig van burgers. Een niet onbelangrijk aandeel is afkomstig van de eigen gemeentediensten (9%) of lokale politie (11%). Af en toe gebeurt de melding door een bedrijf (2%) of lid van het schepencollege of gemeenteraad (3%). Eerder sporadisch is er een melding vanwege een vereniging of buurtcomité (1%), gewestelijke dienst (1%) of brandweer (<1%).

Figuur 7: Meldingen in functie van de soort melder

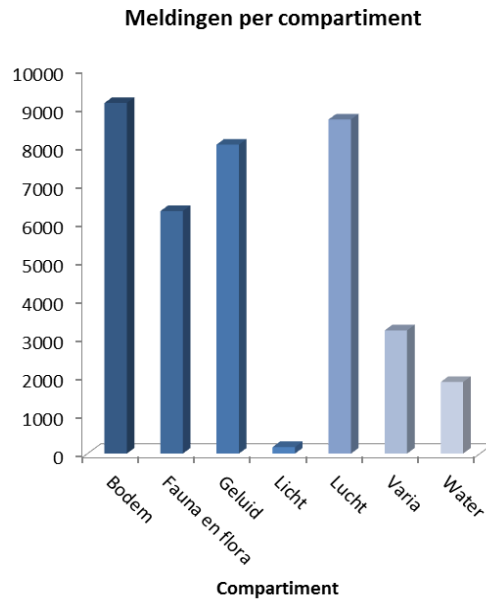

2-2-3 Bespreking op niveau van de hinderthema's en -bronnen

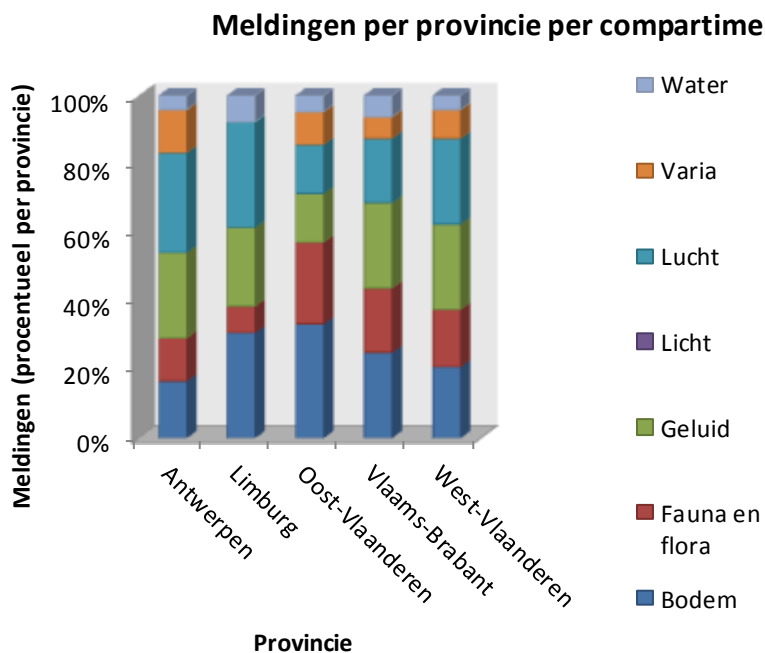
In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de hinderthema's en activiteiten waarover wordt geklaagd in Vlaanderen.

2-2-3-1 Aard van de gemelde milieuhinder

De meeste geregistreerde meldingen hebben betrekking op het compartiment Bodem (24%), gevolgd door Lucht (23%), Geluid (21%) en Fauna en Flora (17%). Figuur 9 geeft de verdeling aan per provincie.

Figuur 8: Meldingen in functie van het hinderthema (compartiment)

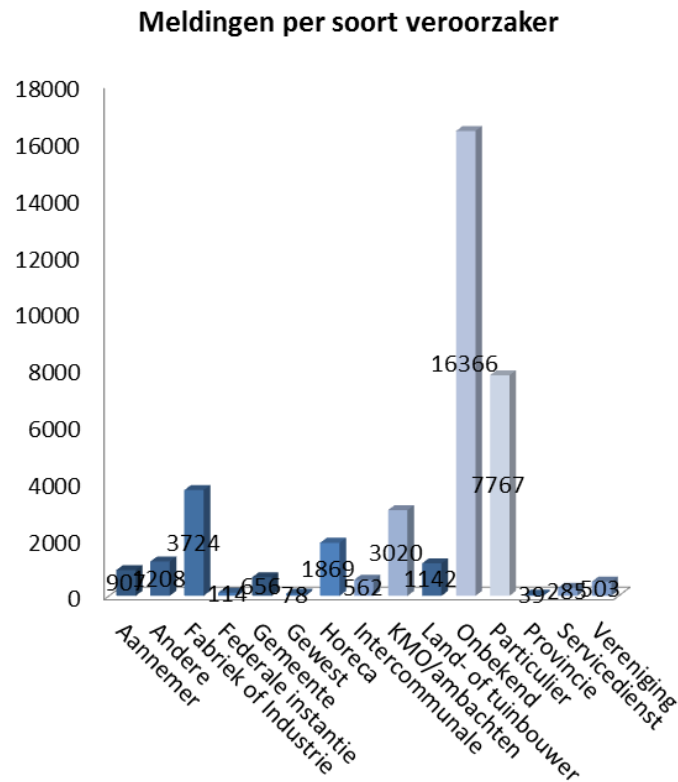
Figuur 9: Meldingen per provincie, per hinderthema

Hetgeen opvalt in bovenstaande figuur 9 is het verhoudingsgewijs hoge aantal meldingen binnen compartiment 'bodem' in de provincies Limburg en Oost-Vlaanderen, en het lage aantal meldingen binnen compartiment 'lucht' in Oost-Vlaanderen en binnen het compartiment 'geluid' in Limburg.

2-2-3-2 Bronnen

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke bronnen verantwoordelijk zijn voor de diverse vormen van milieuhinder.

Figuur 10: Meldingen per soort veroorzaker

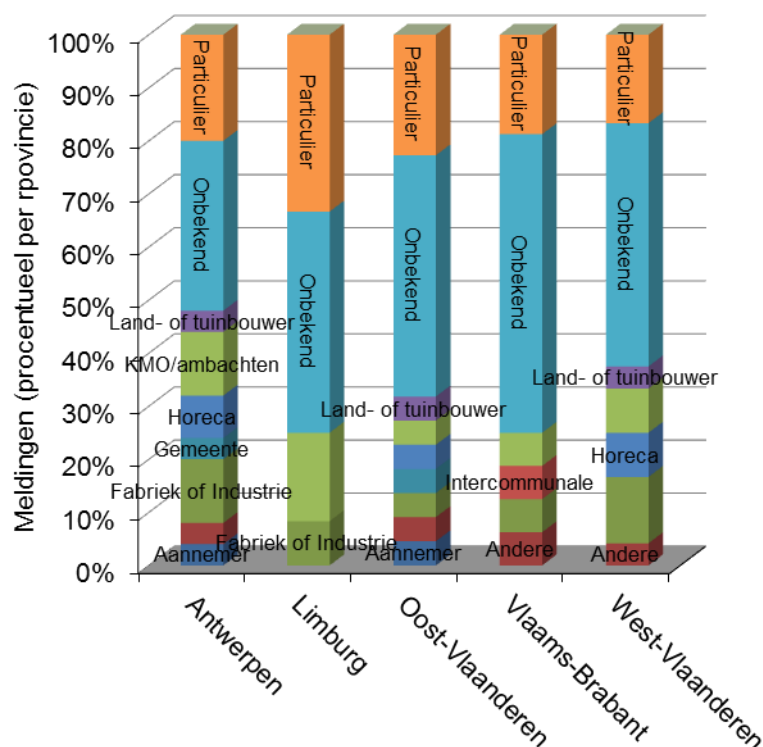
Opvallend is het hoge aantal onbekende bronnen. Dit is trouwens niet verwonderlijk, er is immers meestal geen veroorzaker gekend voor heel wat lokale milieuproblemen zoals sluikstorten, zwerfvuil, rattenplagen, etc.

Net zoals voor de aard van de hinder (figuur 9) het geval is, merken we ook hier enkele verschillen tussen de 5 Vlaamse provincies. Zo blijkt uit figuur 11 dat het aandeel onbekende soort veroorzaker opvallend hoog is in Vlaams-Brabant. In Limburg is het aandeel 'particulieren' hoog, net zoals KMO/ambachten.

Meldingen per provincie per soort veroorzaker

Figuur 11: Meldingen per provincie, per soort veroorzaker

2-2-3-3 Top 20

Hieronder worden de belangrijkste activiteiten opgelijst waarover milieuhinder wordt gemeld in de periode 2006-2010 (in navolgende lijst zijn alle activiteiten opgenomen met 384 of meer meldingen):

1. Sluikstort (3841 meldingen)
2. Huisvuil en zwerfvuil (2088 meldingen)
3. Rattenplaag (1093 meldingen)
4. Bodem- of waterverontreiniging ten gevolge lozing van olie of benzine (1014 meldingen)
5. Geur-, roet- of rookhinder tengevolge verbranden afvalstoffen in open lucht (1013 meldingen)
6. Zwerfkatten (950 meldingen)
7. Geluids- of trillingshinder vanwege een bedrijf of fabriek (898 meldingen)
8. Geluid- of trillingshinder ten gevolge muziek van café of restaurant (892 meldingen)
9. Overhangende bomen en takken (855 meldingen)
10. Onkruiden en distels (740 meldingen)
11. Geluid- of trillingshinder ten gevolge elektronisch versterkte muziek (722 meldingen)
12. Geurhinder vanwege (petro)chemische nijverheid (635 meldingen)
13. Activiteit zonder milieuvergunning (570 meldingen)
14. Geur-, roet- of rookhinder ten gevolge verbranden afval in open haard of kachel (550 meldingen)
15. Geurhinder vanwege voedings- en drankenindustrie (475 meldingen)
16. Geluidhinder vanwege huisdier(en) (459 meldingen)
17. Frequentie huisvuilophaling (422 meldingen)
18. Bouw- en sloopafval (413 meldingen)
19. Groenafval (387 meldingen)
20. Slecht onderhouden gronden, ex aequo met vogelplagen (384 meldingen)

Opvallend is het hoge aantal 'andere of overige' (meer dan 25% van alle meldingen). Ruim 1000 meldingen hebben als aard 'onbekend'.

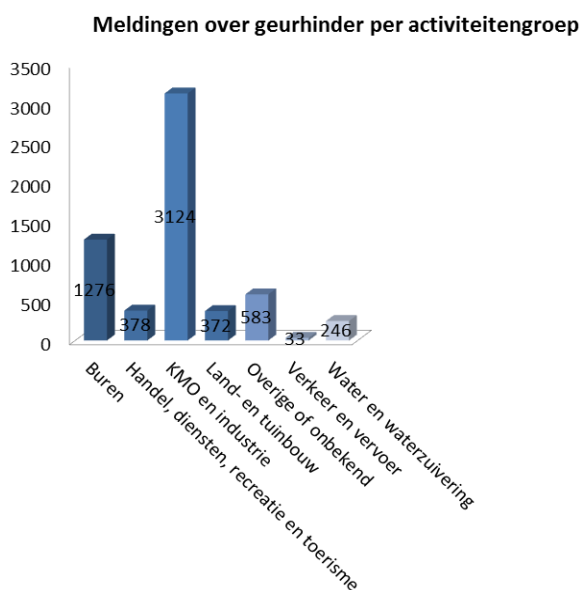

2-3 Detaillering thema's

2-3-1 Lucht

In de periode 2006-2010 waren er 8696 meldingen handelend over een milieuprobleem binnen compartiment lucht: 6013 ervan (69%) gingen over geurhinder, 2683 (31%) over een verstoring van de luchtkwaliteit (roet, stof, rook).

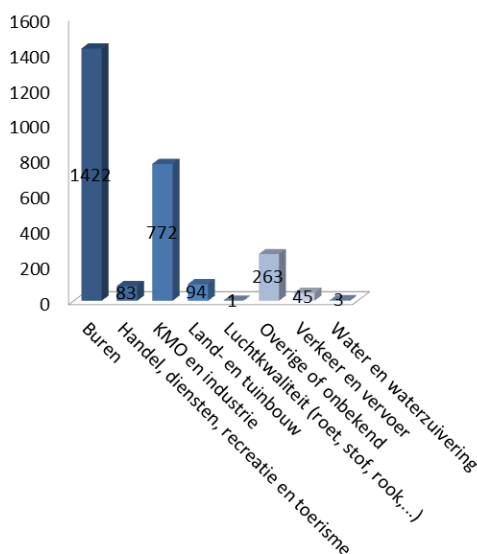
In meer dan de helft van de meldingen over geurhinder ligt één of andere (industriële) onderneming aan de oorzaak. Ongeveer 1 op 5 meldingen over geurhinder heeft betrekking op de geur die veroorzaakt wordt door één of andere particuliere activiteit (doelgroep burens).

Figuur 12: Meldingen over geurhinder, per activiteitengroep

Meldingen over een verstoring van de luchtkwaliteit hebben in ruim de helft van de gevallen te maken met één of andere vorm van burenhinder (vuurtje stoken, verbranden van afval of hout in kachels of open haard).

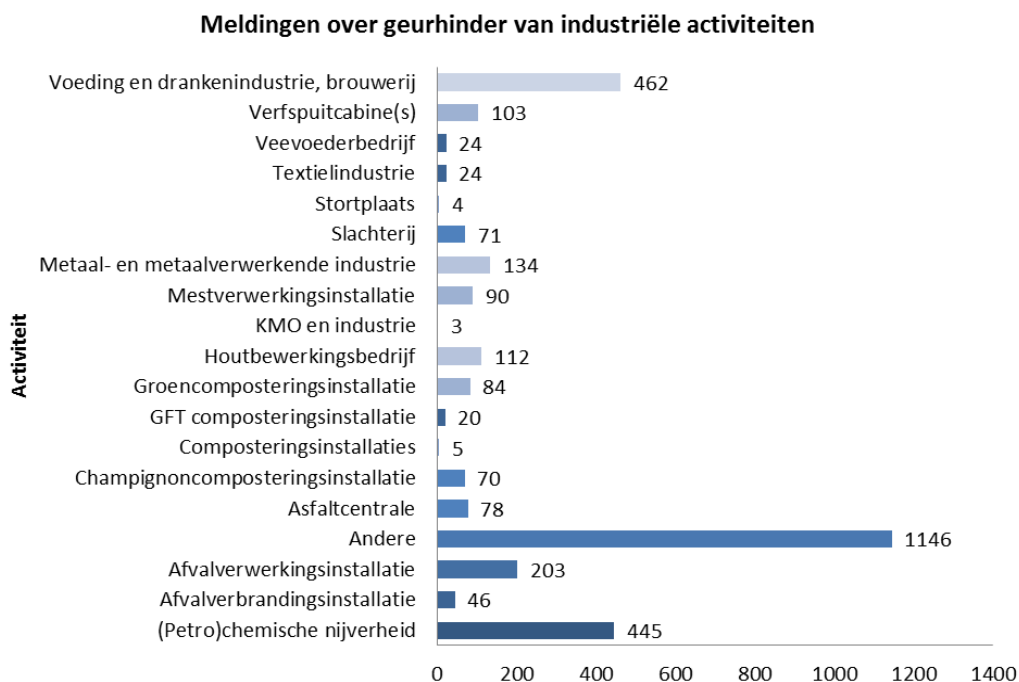
Meldingen over aantasting van de luchtkwaliteit per activiteitengroep

Figuur 13: Meldingen over de aantasting van de luchtkwaliteit, per activiteitengroep

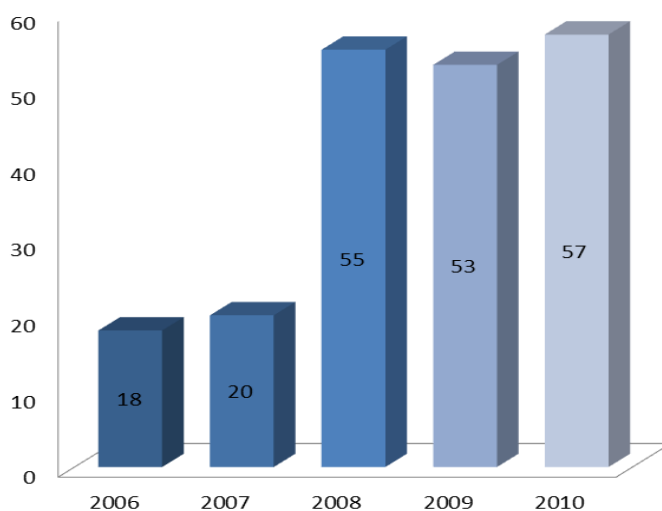
In volgende figuur wordt ingezoomd op de activiteiten die voor **geurhinder** zorgen binnen **doelgroep KMO en industrie**, in de periode 2006-2010. De voedingsindustrie en (petro)chemische industrie zijn de voornaamste veroorzakers, maar ook de afvalverwerkende industrie is de laatste tijd verantwoordelijk voor nogal wat situaties met geurhinder.

Figuur 14: Meldingen over geurhinder van industriële activiteiten

In twee volgende figuren belichten we de evoluties sedert 2006 voor de afval- en mestverwerkingsinstallaties. Beide sectoren worden de laatste jaren meer en meer geconfronteerd met de geurhinderproblematiek.

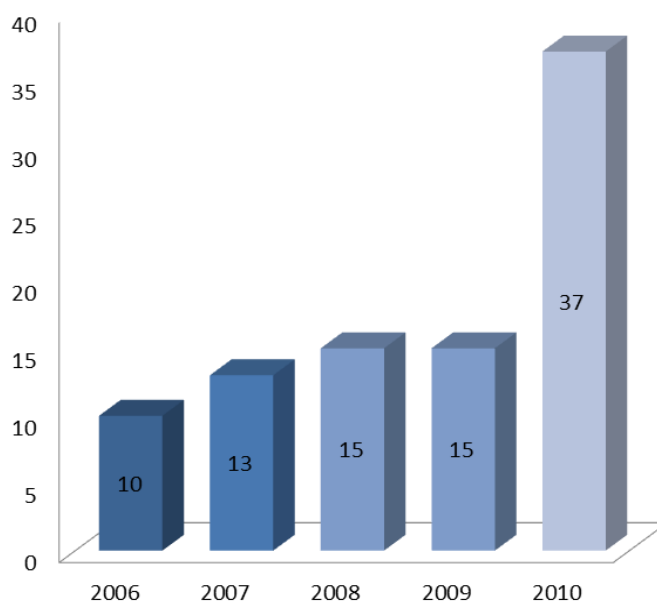
Meldingen over geurhinder van een afvalverwerkingsinstallatie: evolutie in functie van de tijd

Figuur 15: Meldingen over geurhinder van afvalverwerkingsinstallaties: evolutie in de tijd

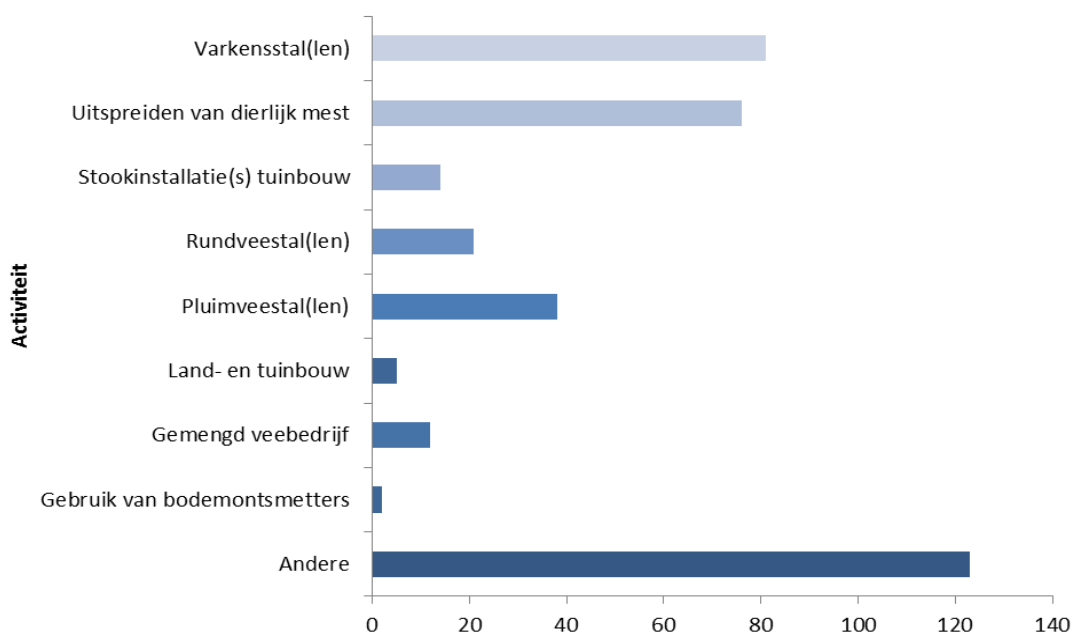
Meldingen over geurhinder van een mestverwerkingsinstallatie: evolutie in functie van de tijd

Figuur 16: Meldingen over geurhinder van mestverwerkingsinstallaties: evolutie in de tijd

Binnen de doelgroep **Land- en tuinbouw** geven voornamelijk varkensstallen, het uitspreiden van dierlijke mest en pluimveestallen aanleiding tot geurhinder. In iets mindere mate zijn ook rundveestallen en stookinstallaties van serres de oorzaak van geurhinder. Andere activiteiten die aanleiding geven tot geurhinder zijn bvb. rottend aardappelloof, een groenvoersilo, de opslag en verwerking van dierlijke mest.

Meldingen over geurhinder van een land- of tuinbouwactiviteit

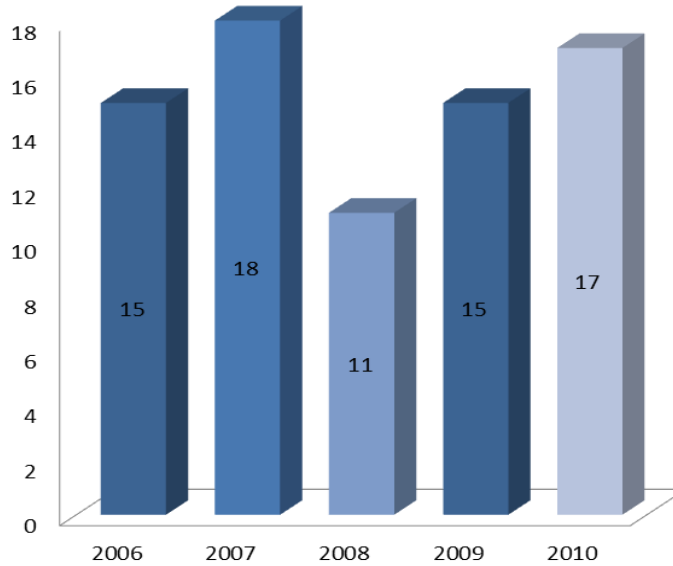

Figuur 17: Meldingen over geurhinder van landbouwactiviteiten, per bedrijfsactiviteit

De geurhinder tengevolge uitspreiden van dierlijke mest lijkt sedert 2006 weinig geëvolueerd.

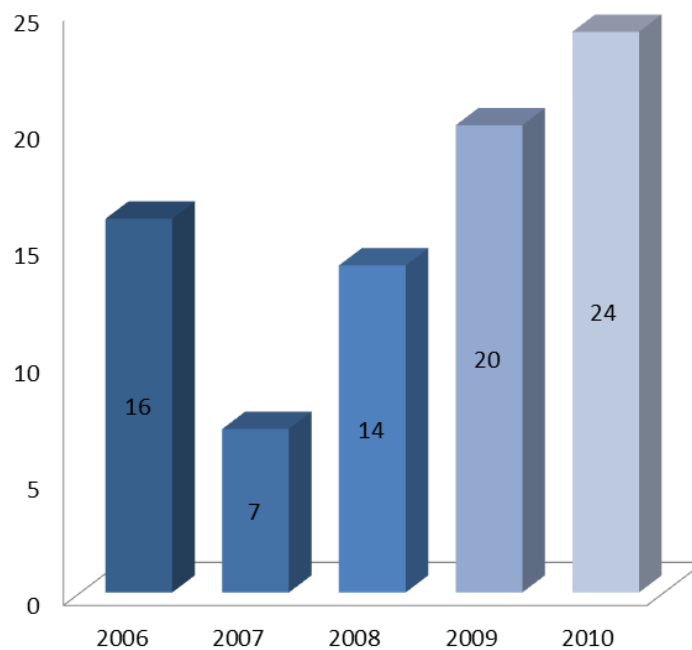
**Meldingen over geurhinder tengevolge uitspreiden van dierlijke mest:
evolutie in functie van de tijd**

Figuur 18: Meldingen over geurhinder ten gevolge uitspreiden van dierlijke mest: evolutie in de tijd

Voor varkenshouderijen kan sedert 2007 een geleidelijke stijging van het aantal meldingen van geurhinder vastgesteld worden.

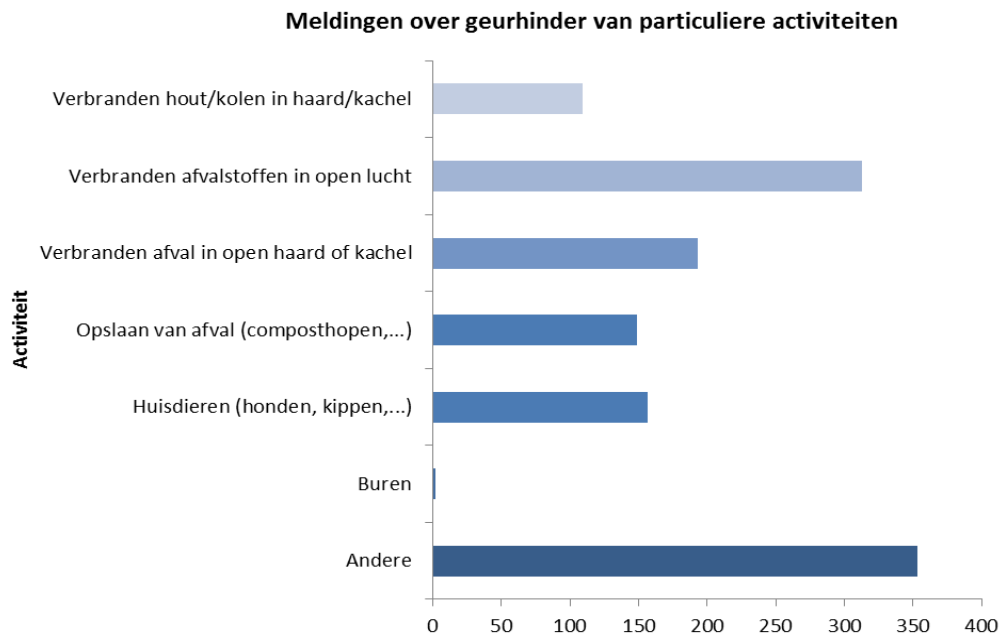
**Meldingen over geurhinder van een varkenshouderij: evolutie in functie
van de tijd**

Figuur 19: Meldingen over geurhinder van varkenshouderijen: evolutie in de tijd

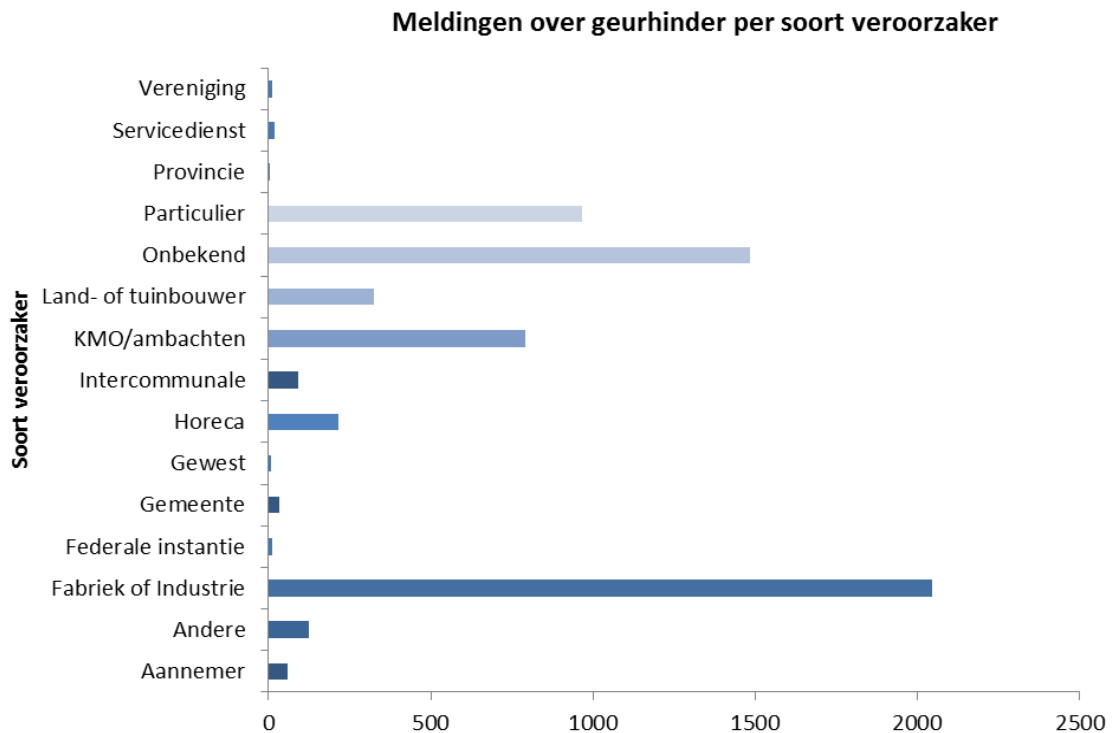

Binnen de doelgroep **particulieren** is verbranden van afvalstoffen in open lucht blijft de voornaamste oorzaak van geurhinder. Onder type activiteit 'Andere' worden voornamelijk mazoutgeur en kookdampen bedoeld.

Figuur 20: Meldingen over geurhinder van particuliere activiteiten

In bijna de helft van de gevallen wordt een onderneming (fabriek, KMO) aangeduid als veroorzaker van de geurhinder. Voor ongeveer een kwart van de gemelde geurproblemen is de veroorzaker onbekend. In 16% van de gevallen ligt een particulier aan de basis van de geurhinder. In 5% van de situaties is een land- of tuinbouwer de vermoedelijke veroorzaker van de geurhinder.

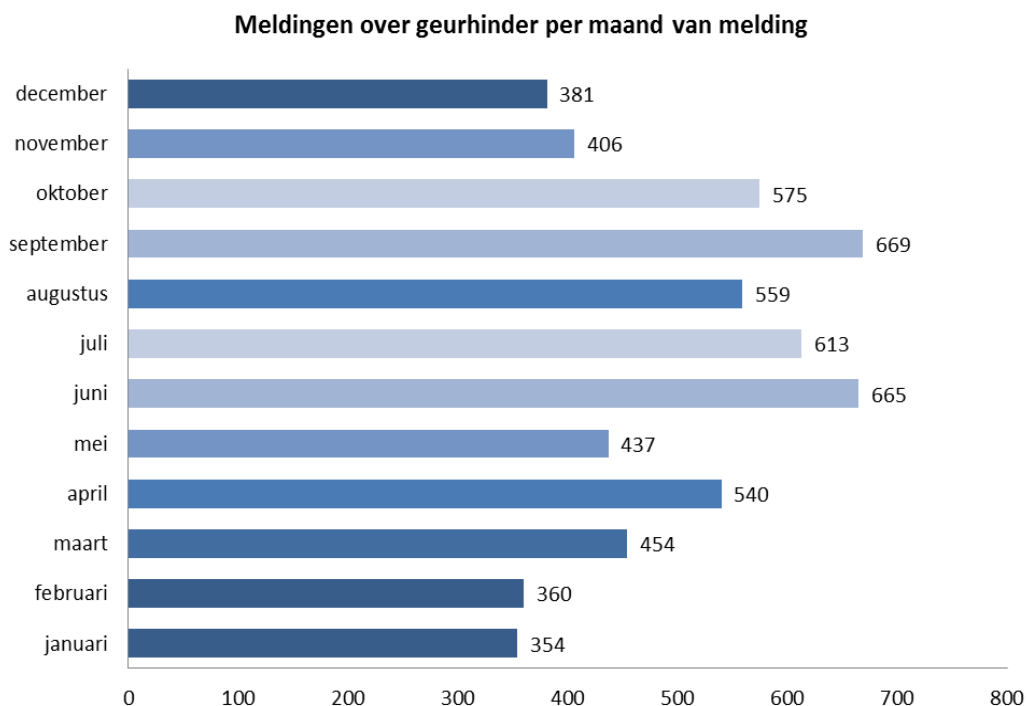

Figuur 21: Meldingen over geurhinder per soort veroorzaker

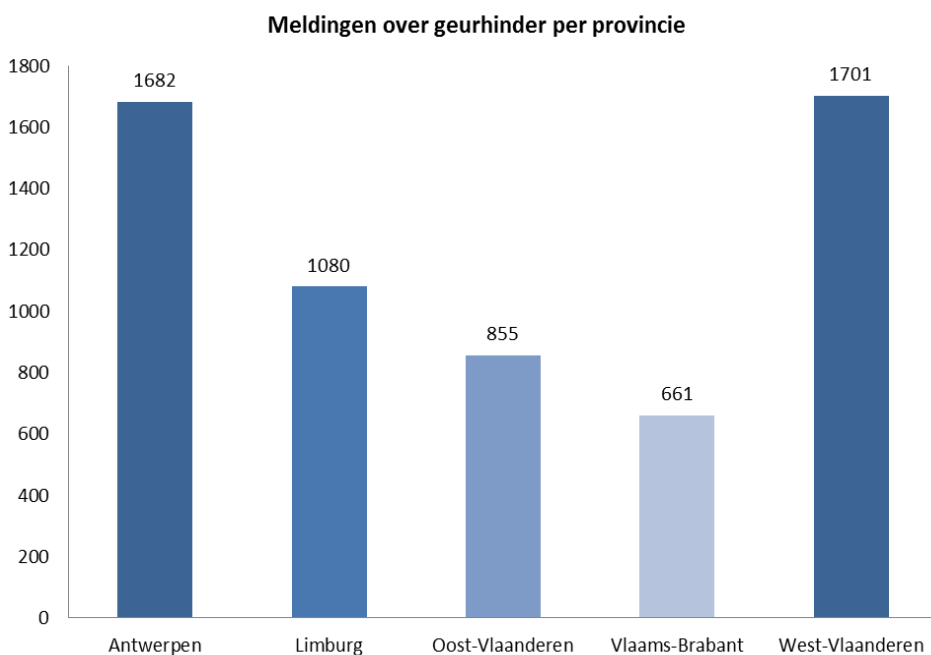

Zoals kan worden verwacht is er een duidelijk verband tussen de meteorologie en het indienen van geurklachten. Perioden met veel regenval, evenals perioden met lage temperaturen zijn traditioneel maanden met minder meldingen van geurhinder.

Figuur 22: Meldingen over geurhinder per maand van melding

56% van de meldingen van geurhinder in de periode 2006-2010 werd geregistreerd in de provincie Antwerpen (28%) en West-Vlaanderen (28%), de provincie Limburg is verantwoordelijke voor 18%, Oost-Vlaanderen voor 14% en Vlaams-Brabant voor 11% van de geregistreerde meldingen van geurhinder.

Figuur 23: Meldingen over geurhinder per provincie, in de periode 2006-2010

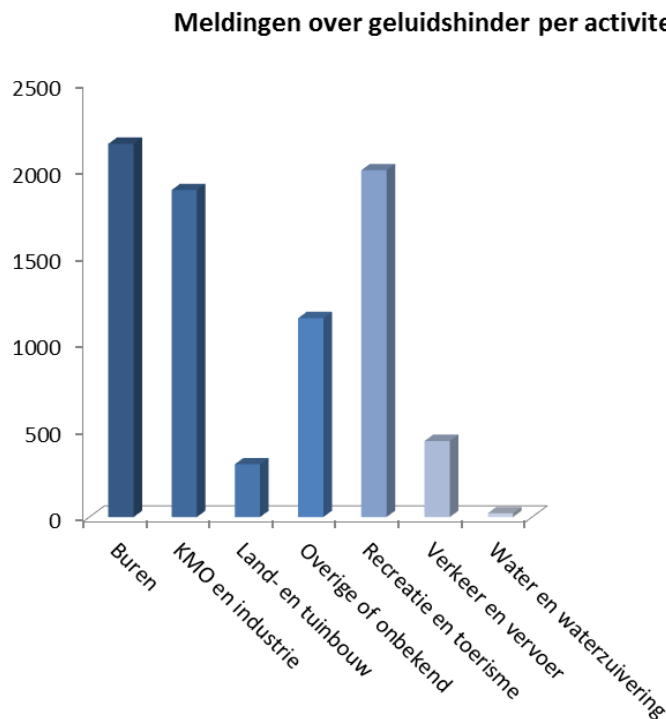
2-3-2 Geluid

De periode 2006-2010 telde 8041 meldingen met betrekking tot het compartiment geluid: 7938 (99%) over geluid en 106 (1%) over trillingen.

De gemelde trillingshinder is voornamelijk te wijten aan de doelgroepen KMO en industrie (goed voor 50% van de meldingen over trillingshinder), en verkeer en vervoer (23%).

Verder in dit hoofdstuk gaan we meer in detail in op de problematiek van geluidshinder, exclusief de trillingshinder.

Onderstaande figuren geeft de opdeling per doelgroep. De doelgroepen 'buren' (27%), 'KMO en industrie' (24%) en 'recreatie en toerisme' (25%) zijn de belangrijkste bronnen van geluidshinder waarover melding wordt gedaan bij lokale overheden.

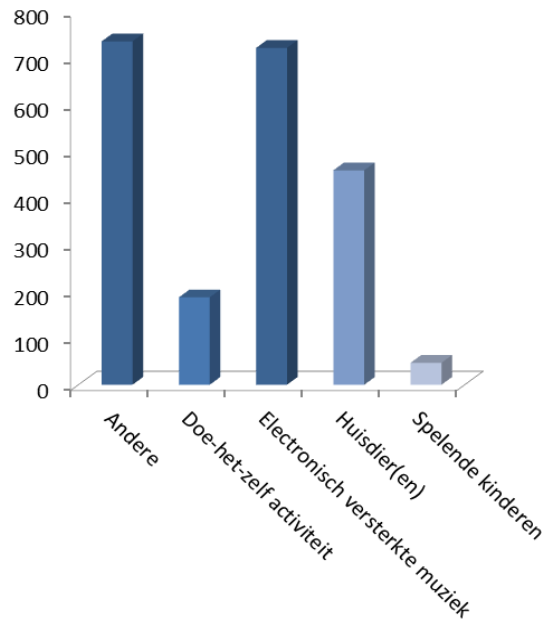

Figuur 24: Meldingen over geluidshinder, per activiteitengroep

Binnen de **doelgroep 'buren'** (=particulieren) is voornamelijk elektronisch versterkte muziek verantwoordelijk voor de meldingen, gevolgd door huisdieren en doe-het-zelf activiteiten. Onder 'andere' vinden we bvb frequent ventilatoren en airco's terug, en ook heel wat nachtlawaai van personen.

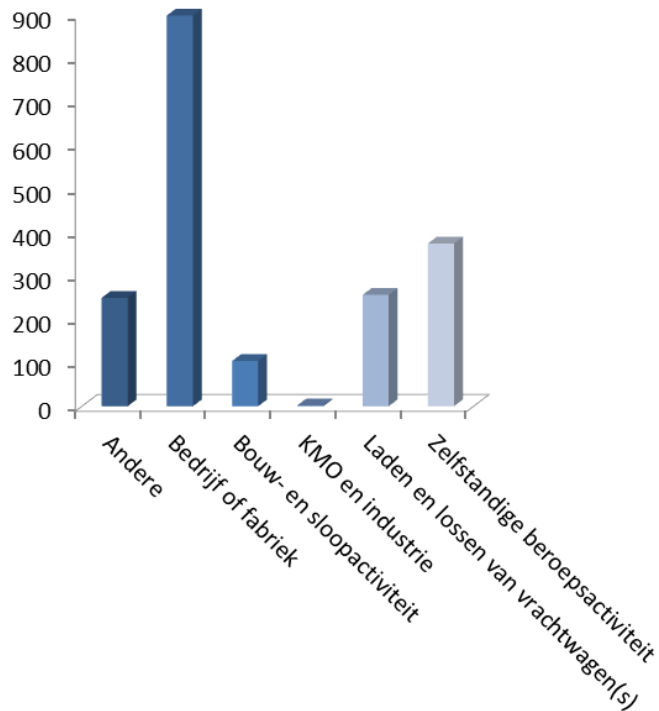
Meldingen over geluidshinder van particuliere activiteiten

Figuur 25: Meldingen over geluidshinder van particuliere activiteiten

Binnen **doelgroep 'KMO en industrie'** zijn bedrijfsactiviteiten verantwoordelijk voor bijna de helft van het aantal meldingen (48 %). Ander belangrijke bronnen zijn zelfstandige beroepsactiviteiten (20%), het laden en lossen van vrachtwagens (14%) en, in mindere mate, bouw- en sloopactiviteiten (6%).

Meldingen over geluidshinder van industriële activiteiten

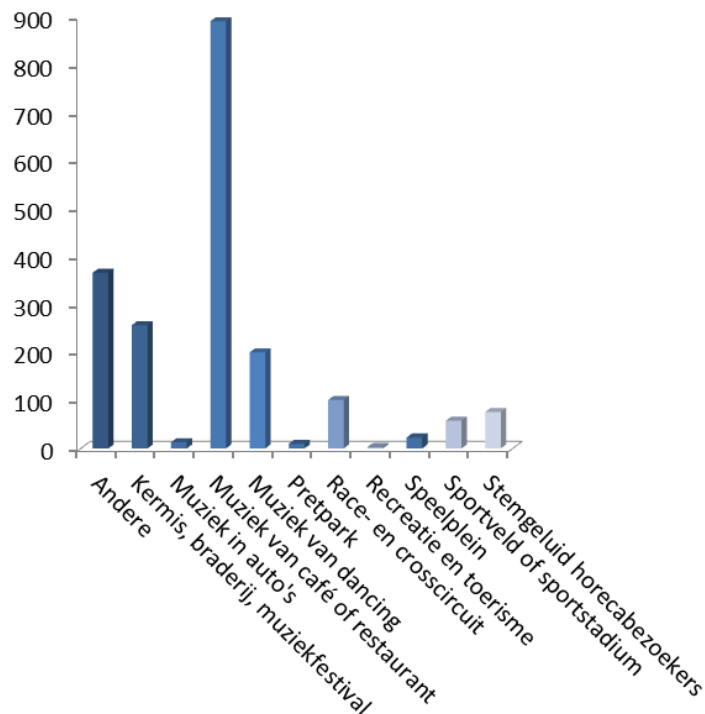

Figuur 26: Meldingen over geluidshinder van KMO en industrie, per bedrijfsactiviteit

Binnen de **doelgroep recreatie en toerisme** geeft voornamelijk muziek van cafés of restaurants aanleiding tot meldingen over geluidshinder (45%). Andere activiteiten die regelmatig aanleiding geven tot geluidshinder zijn de muziek van dancings (10%) en kermissen, braderijen of muziekfestivals (13%).

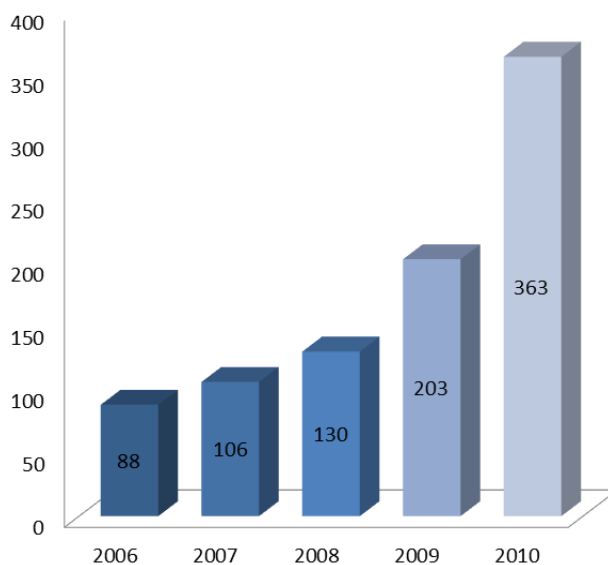
Meldingen over geluidshinder van recreatieve activiteiten

Figuur 27: Meldingen over geluidshinder van recreatie en toerisme

De registratie van meldingen van geluidshinder veroorzaakt door muziek van cafés en restaurants is de voorbije jaren sterk toegenomen. Figuur 28 illustreert dit.

Meldingen over geluidshinder van muziek van cafés en restaurants: evolutie in functie van de tijd

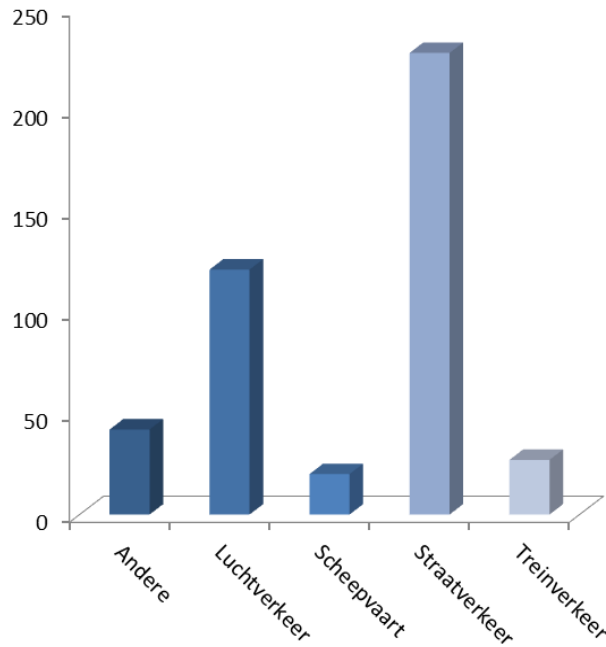

Figuur 28: Meldingen over geluidshinder van muziek van cafés en restaurants: evolutie in de tijd

Binnen de **doelgroep 'verkeer'** is straatverkeer de voornaamste bron van geluidswrevel. Meer dan de helft (52%) van de meldingen binnen deze doelgroep over deze vorm van geluidsoverlast. Luchtverkeer was verantwoordelijk voor 28% van de meldingen in MKROS.

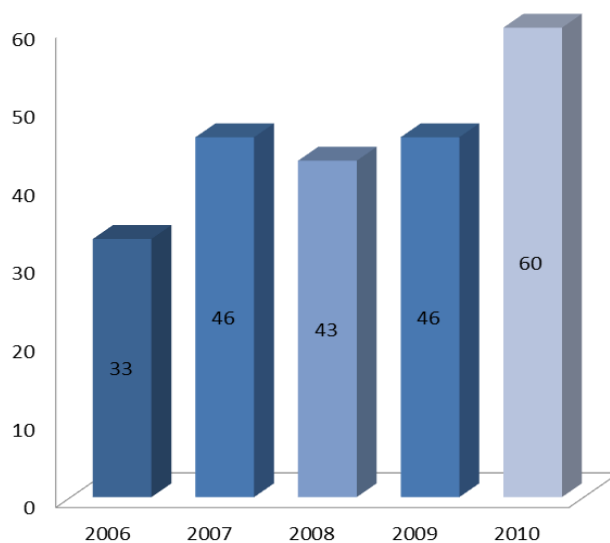
Meldingen over geluidshinder van verkeersactiviteiten

Figuur 29: Meldingen over geluidshinder van verkeer en vervoer

Het aantal meldingen over geluidshinder van straatverkeer lijkt over de voorbije jaren licht te zijn gestegen (figuur 30).

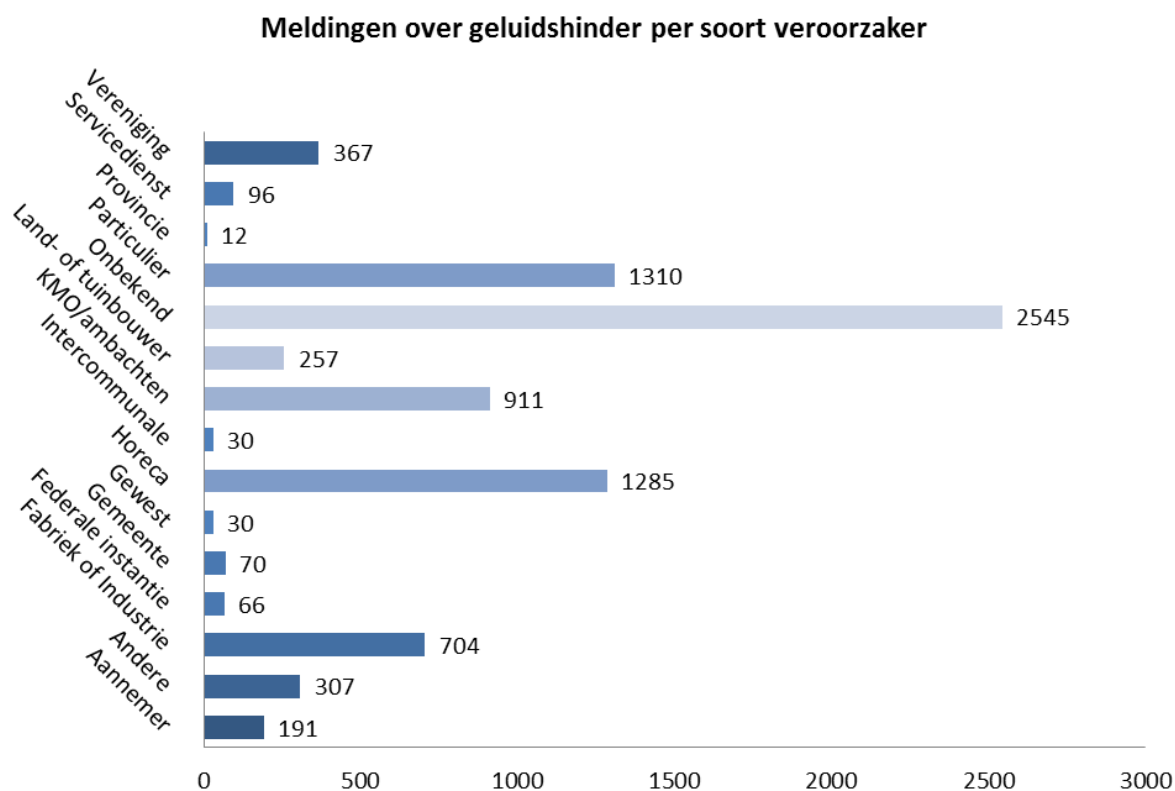
Meldingen over geluidshinder van straatverkeer: evolutie in functie van de tijd

Figuur 30: Meldingen over geluidshinder van straatverkeer: evolutie in de tijd

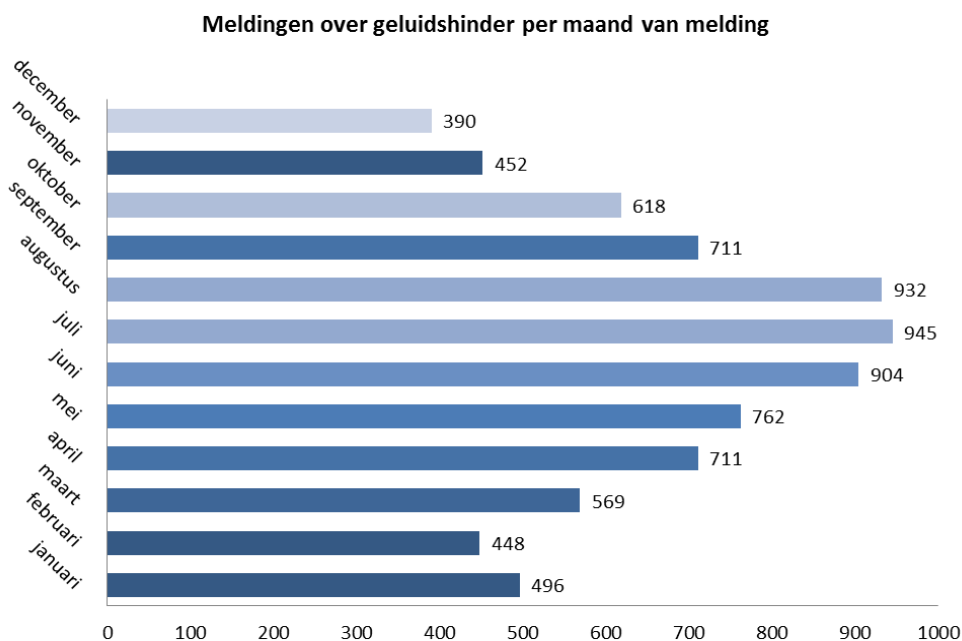
De meldingen van geluidshinder ingedeeld **per soort veroorzaker** geeft volgend beeld:

Figuur 31: Meldingen over geluidshinder per soort veroorzaker

Het aandeel onbekende veroorzakers bedraagt 31 % (2545 meldingen waarvoor geen veroorzaker is gekend).

Meldingen over geluidshinder blijken, net zoals bij geurhinder, zeer duidelijk seizoensgebonden, zoals blijkt uit figuur 32.

Figuur 32: Meldingen over geluidshinder per maand van melding

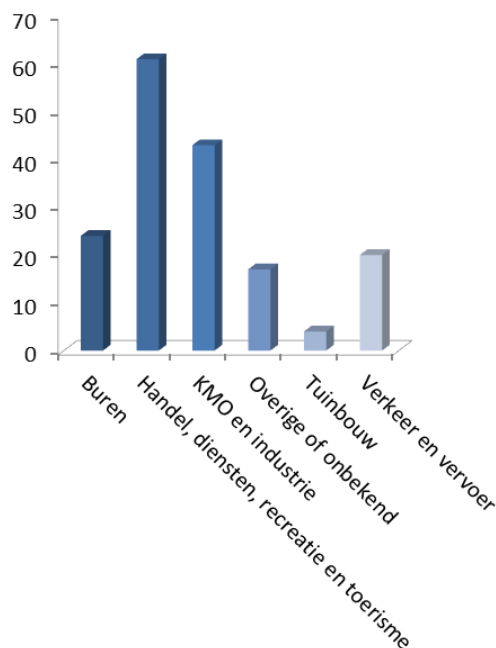

2-3-3 Licht

In de periode januari 2006 tot december 2010 werden in totaal 169 meldingen m.b.t. lichthinder geregistreerd. Het merendeel daarvan valt te plaatsen onder de noemer 'handel, diensten, recreatie en toerisme' (36%) en KMO en industrie (25%). Buren zijn verantwoordelijk voor 14% van de meldingen.

Vooraf lichtreclame, de verlichting van een gebouw of monument, de verlichting van sport- en recreatieterreinen, de verlichting van een parking en laser- of feestverlichting geven aanleiding tot lichthinder.

Meldingen over lichthinder per activiteitengroep

Figuur 33: Meldingen over lichthinder

2-3-4 Bodem

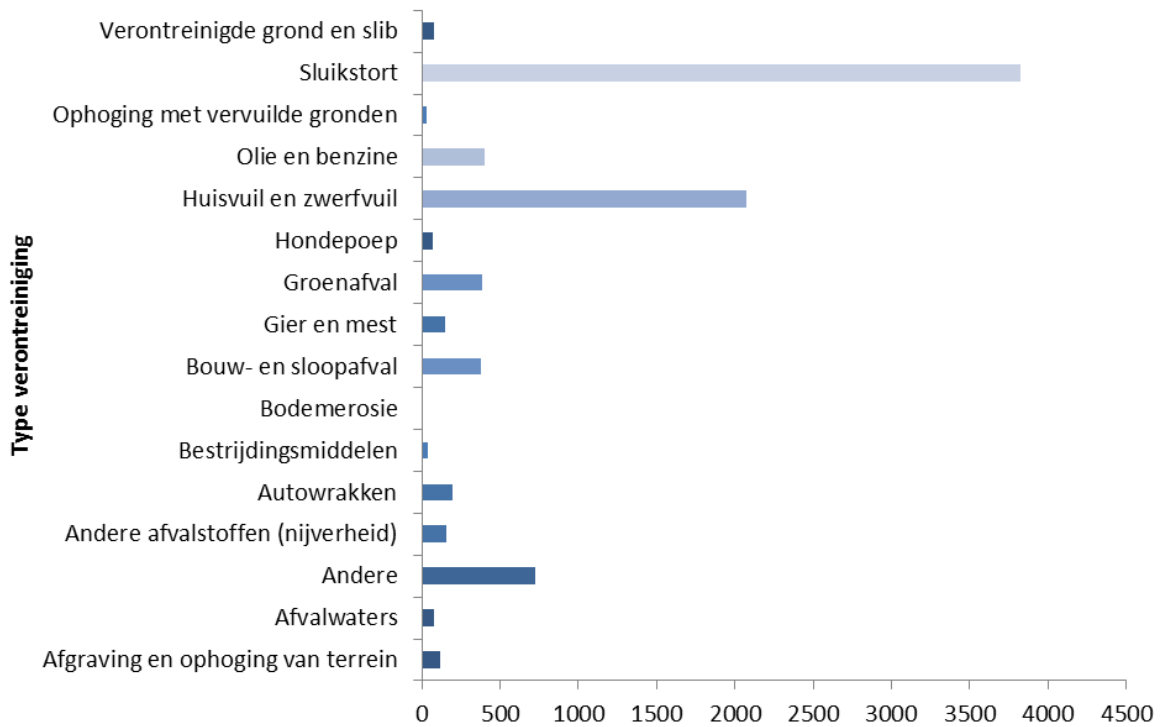
In de periode 2006-2010 werden 9125 meldingen met betrekking tot het compartiment 'Bodem' geregistreerd, 96% daarvan had betrekking op een probleem aan de oppervlakte, 4% op een probleem in de ondergrond.

Zoals al eerder is aangegeven, blijkt in Vlaanderen heel wat wrevel te bestaan bij burgers over sluikestorten en zwerfvuil. Dit wordt geïllustreerd in onderstaande figuren. Meldingen over sluikestorten worden ook meer en meer in MKROS geregistreerd, zoals figuur 35 illustreert.

Omdat de beleidsvoorbereiding en –uitvoering inzake bodemverontreiniging en afvalbeheer niet tot de kerntaken van het departement LNE behoort, wordt niet in meer detail ingegaan op de meldingen binnen het compartiment 'Bodem'.

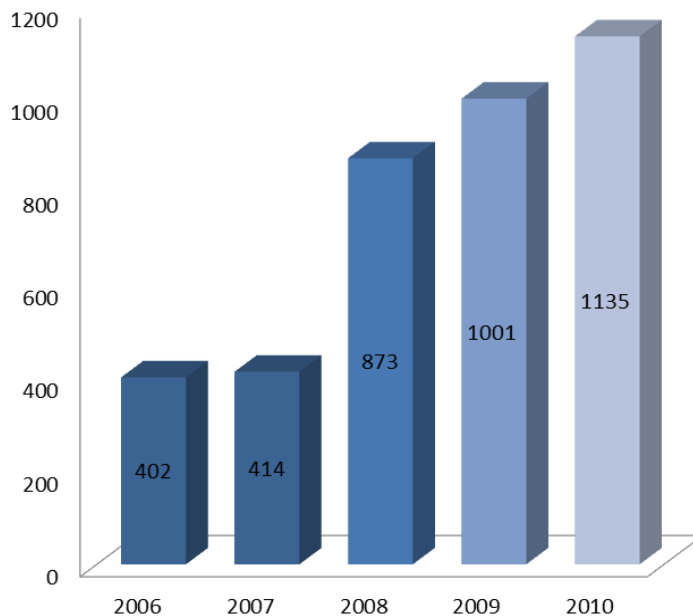

Meldingen over een verontreiniging van het bodemoppervlak

Figuur 34: Meldingen over verontreinigingen van de oppervlakte van de bodem

Meldingen over sluikstorten: evolutie in functie van de tijd

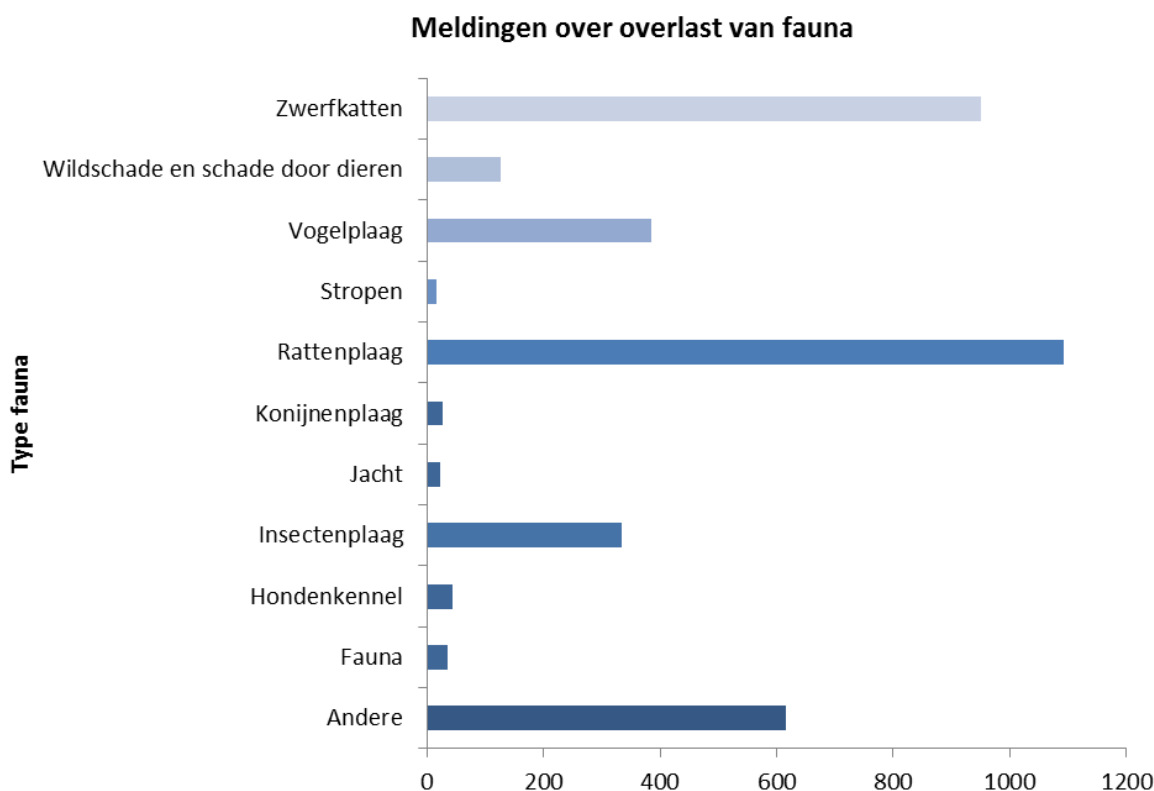
Figuur 35: Meldingen over sluikstorten

2-3-5 Fauna & Flora

3646 meldingen in de periode 2006-2010 hebben betrekking op fauna, 2666 meldingen op flora. Met betrekking tot fauna zijn het vooral ratten, zwerfkatten, vogels en insecten die voor overlast zorgen.

Figuur 36: Meldingen over overlast van fauna

Met betrekking tot flora geven vooral onkruiden en distels, overhangende bomen en takken en slecht onderhouden gronden aanleiding tot wrevel bij de Vlaamse burger.

Omdat natuur-, bos- en groenbeheer niet tot de kerntaken van het departement LNE behoort, wordt niet in meer detail ingegaan op het compartiment 'fauna en flora'.

2-3-6 Varia

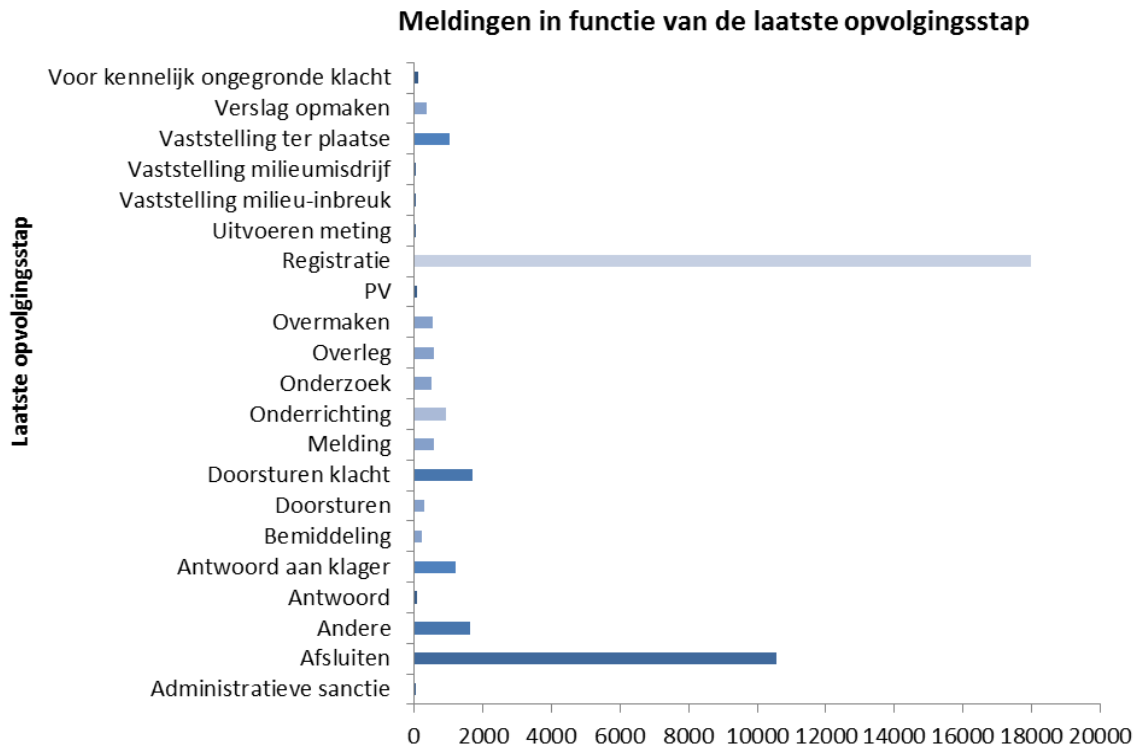
De MKROS databank bevat voor de periode 2006-2010 375 meldingen die betrekking hebben op één of andere vorm van visuele hinder (o.m. de slagschaduw van windmolens), 115 meldingen hebben betrekking op asbestverontreiniging en 17 meldingen op straling (grotendeels GSM straling). 912 meldingen hebben te maken met de vergunning (grotendeels een activiteit zonder milieuvergunning (570 meldingen), maar ook het niet naleven van de vergunningsvoorwaarden (185 meldingen) of een activiteit zonder bouwvergunning (65 meldingen) werden geregistreerd.

2-4 Opvolging en dossierbehandeling van de meldingen

Na een periode van 'gewenning' zijn gemeenten inmiddels al enkele jaren vertrouwd met de opvolgingsmodule binnen MKROS. Het gebruik van deze opvolgingsmodule is op enkele jaren tijd dan ook sterk toegenomen. In volgende figuur (figuur 37) is aangegeven in welke fase de opvolging van een melding zich bevindt. Omwille van het na-ijleffect (de vertraging tussen melding en

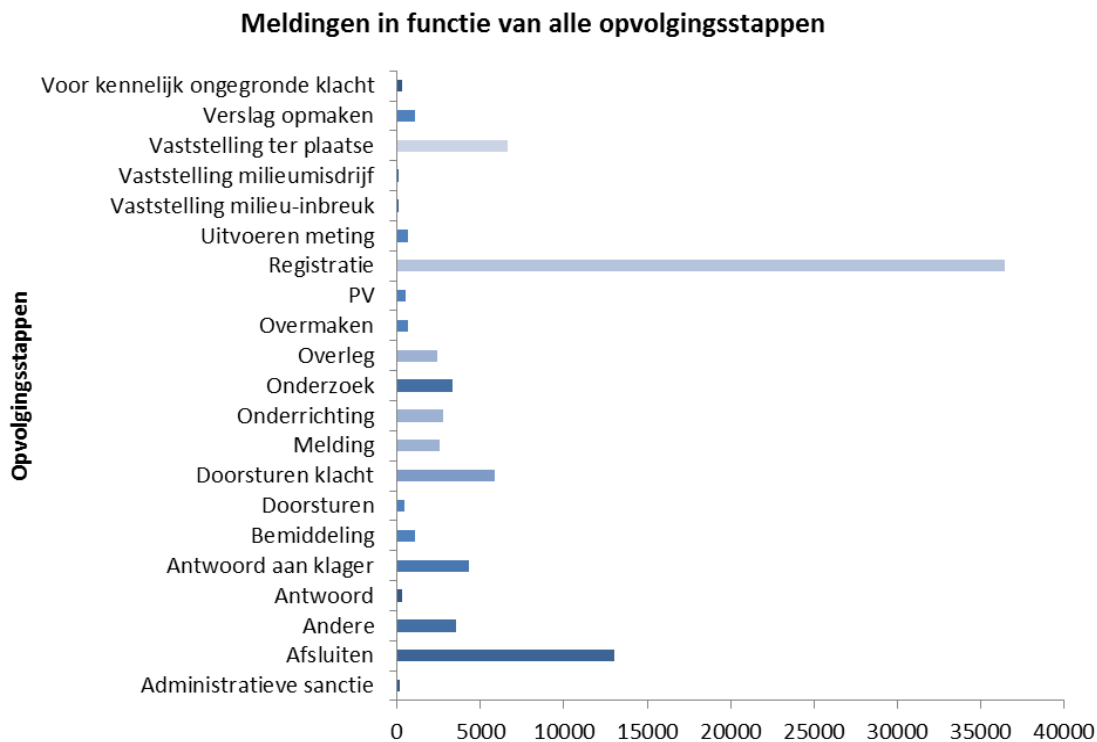

registratie) is in de meeste gevallen de registratie in MKROS chronologisch de laatste stap in de opvolging.

Figuur 37: Meldingen in functie van de laatst geregistreerde opvolgingsstap

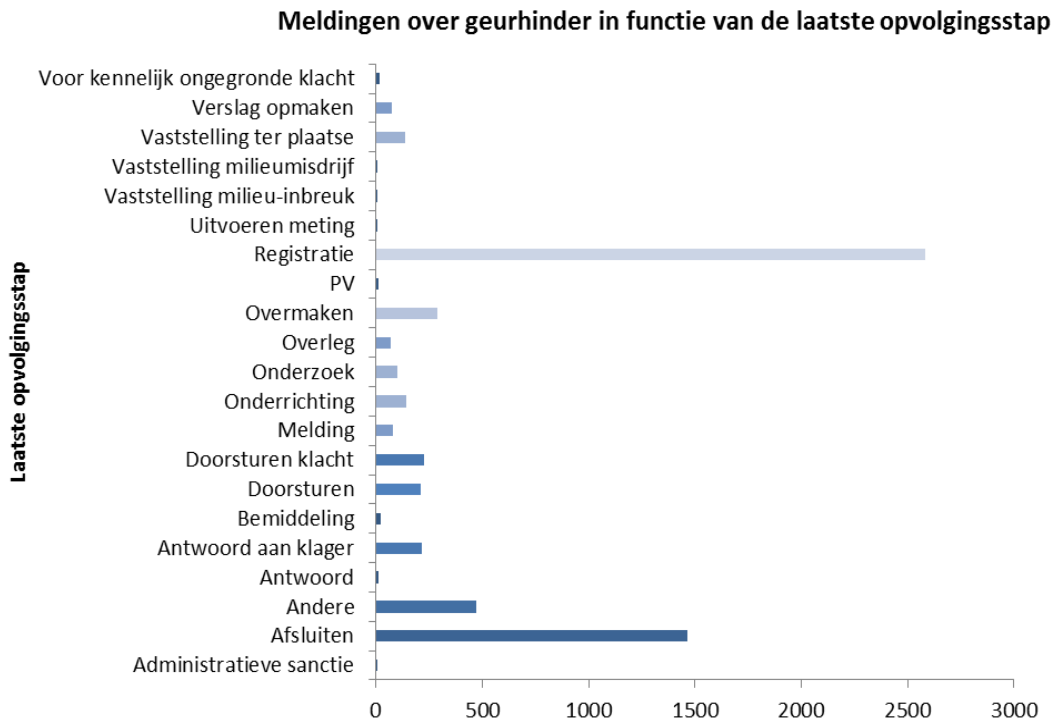
Figuur 38 geeft een overzicht van alle opvolgingsstappen die voor het totaal van ruim 37400 meldingen werden geregistreerd in MKROS.

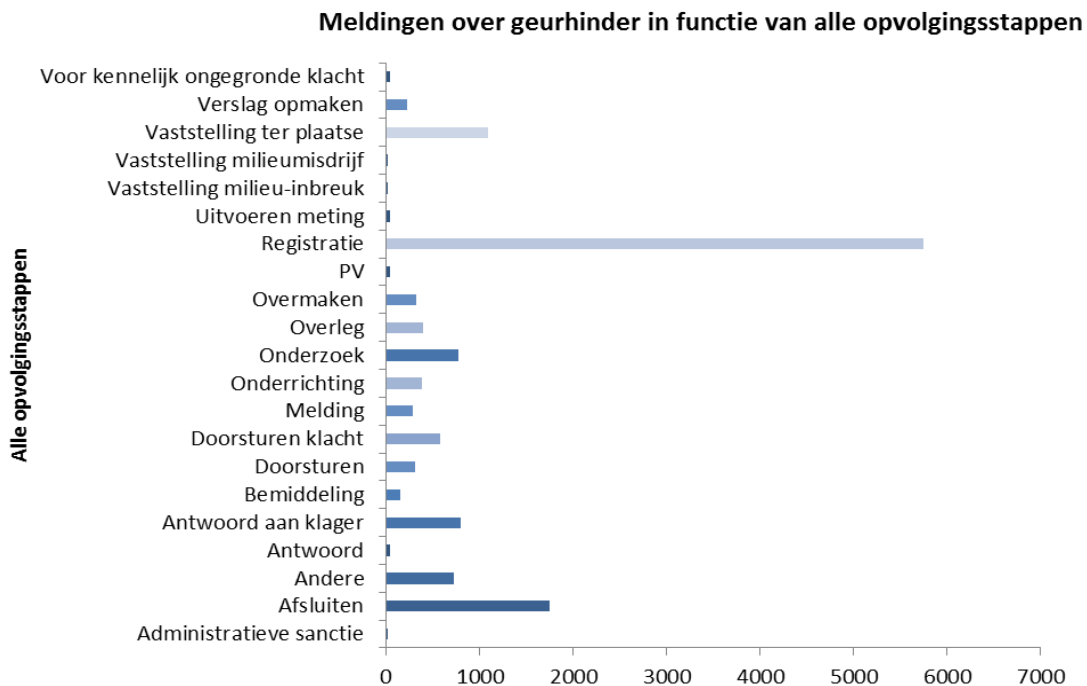
Figuur 38: Meldingen in functie van alle geregistreerde opvolgingsstappen

Er zijn geen verschillen merkbaar in de mate van opvolging via MKROS tussen de meldingen in functie van het type hinder. Bij wijze van voorbeeld zijn hieronder de figuren weergegeven voor de meldingen met betrekking tot de categorie geurhinder.

Figuur 39: Meldingen over geurhinder in functie van de laatst geregistreerde opvolgingsstap

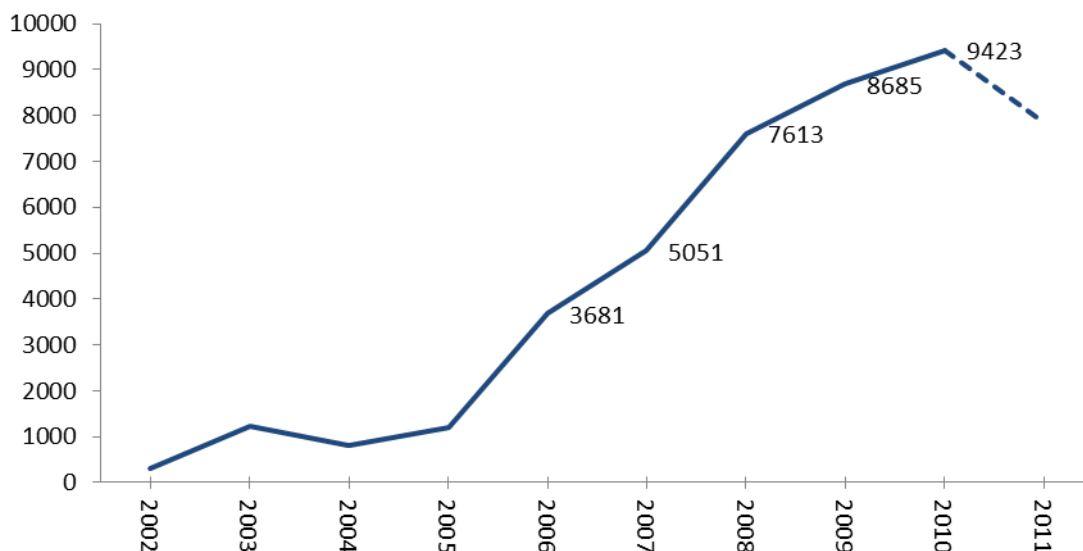
Figuur 40: Meldingen over geurhinder in functie van alle geregistreerde opvolgingsstappen

2-5 Tussentijdse evaluatie, tendensen, toekomstperspectieven en bedenkingen

Aantal registraties als indicator voor de gebruikintensiteit

Het milieuklachten registratie- en opvolgingssysteem MKROS werkt sedert enkele jaren op volle toeren. Sinds de ingebruikstelling van de toepassing in 2002 is het aantal registraties exponentieel toegenomen, van 322 in 2002, 1198 in 2005 tot bijna 9500 in 2010. Het ziet er voorlopig naar uit dat 2011 zal uitkomen op hetzelfde niveau als de voorbije twee jaren. Een verdere, gevoelige stijging in de toekomst mag verwacht worden, van zodra de upload van meldingen vanuit de databanken van de stad Antwerpen (momenteel in test), stad Gent (ingepland voor 2012) en nog enkele kleinere steden en gemeenten effectief gerealiseerd is.

Figuur 41: Evolutie van de registraties in MKROS

We stellen ook vast dat steeds meer diensten/instanties gebruik maken van MKROS. Momenteel zijn dit er ruim 270. Vooral in 2006 en 2008 hebben heel wat gemeentelijke diensten zich aangesloten op MKROS. 2006 omdat op dat moment het gebruik van MKROS (of als alternatief een koppeling ermee) verplicht werd als onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst met gemeenten. 2008 omwille van 2 volgende redenen: 1) een aantal gemeenten ontvingen in het kader van de samenwerkingsovereenkomst begin 2008 een negatieve evaluatie voor hun werking in 2006 voor wat betreft het onderdeel MKROS, wat in eerste instantie aanleiding gaf tot een afkeuring, wat door de meeste van deze gemeenten prompt werd rechtgezet door zich alsnog te registreren; 2) de nieuwe samenwerkingsovereenkomst in 2008, waarin digitaal opvolgen een verplicht onderdeel is geworden, heeft ervoor gezorgd dat heel wat gemeenten zich op dat moment op MKROS hebben ingeschreven.

Er zijn nog steeds gemeenten die gebruik maken van een ander systeem dan MKROS om de meldingen van milieuhinder te registreren. Bij een aantal daarvan is de koppeling met MKROS inmiddels (zo goed als) gerealiseerd (Brugge, Antwerpen, Wetteren) en andere gemeenten hebben het ingepland voor binnenkort (Gent,...). Gemeenten die omwille van technische problemen (meestal als gevolg van een onvoldoende performante internetverbinding) niet met MKROS werken zijn er momenteel volgens onze informatie niet meer.

Gebruiksgemak en meerwaarde

We vingen de voorbije jaren heel diverse reacties op van gemeenten op het gebruik van MKROS, zowel in de positieve als negatieve zin. Sommigen vinden het registreren te omslachtig, tijdsrovend of dubbel werk, ondervinden nog regelmatig technische problemen, of vinden het ontbreken van een link met de registratiesystemen van politie of Milieu-inspectie een gemis. Andere gemeenten geven dan weer aan dat MKROS een echte vooruitgang heeft betekend op vlak van systematisch klachtenbeheer, netwerking en informatie-uitwisseling, transparantie en controleerbaarheid. De vlotte aanmaak van documenten (brieven, rapporten en registers) wordt ook als positief ervaren.

MKROS betekent alleszins een belangrijke bron van informatie, die toelaat inzichten te verwerven in aspecten van hinderbeleving, de registratie ervan en klachtenbehandeling. Zo kan de databank een antwoord geven op volgende vragen:

- hoe gebeurt de aanpak,
- welke tendensen zijn er,
- zijn er probleemsituaties of knelpunctactiviteiten,
- hoe is de situatie in een naburige gemeente,
- ...

Representativiteit van de gegevens verhogen

Er is de voorbije jaren hard gewerkt om van MKROS een degelijk en robuust beleidsinstrument te maken. Voorliggend rapport geeft alvast een globaal beeld van de milieurevel die de voorbije jaren werd gemeld bij gemeentebesturen in Vlaanderen.

Met bijna 10.000 klachten jaarlijks bevindt zich al een ruim staal van het totale aantal milieumeldingen bij Vlaamse gemeenten in de MKROS databank. We rekenden uit dat jaarlijks ongeveer 30.000 milieumeldingen bij gemeentelijke milieudiensten worden geregistreerd. Eén derde ervan komt momenteel dus in MKROS terecht. Wetende dat niet alle milieuklachten volgens de bepalingen van de contracttekst van de Samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten in MKROS moeten terecht komen (bvb overhangende takken, achterlaten van afval, rattenplagen, etc. hoeven niet in MKROS te worden geregistreerd), is dit een mooi resultaat. Of op dit moment de informatie in de MKROS databank al representatief is, en of er bijgevolg op dit moment al beleidsrelevante conclusies uit de MKROS databank kunnen gehaald worden, is niet zeker. Alleszins worden nog volop initiatieven genomen om het aantal meldingen in MKROS te verhogen en dus de representativiteit nog te verhogen.

Hiertoe is onder meer een oplaadmodule ontwikkeld, een module die toelaat op een eenvoudige manier gegevens uit lokale milieuklachtendatabanken of meldsystemen over te brengen in de MKROS databank zonder dat een dubbele registratie nodig is. Niet alle gemeenten kiezen er immers voor rechtstreeks in MKROS te registreren. Deze oplaadmodule is inmiddels al ongeveer een jaar in productie. De stad Brugge is de eerste gemeente die op deze manier zijn meldingen in MKROS overbrengt. Het gaat jaarlijks toch om ruim 300 meldingen die de stad Brugge overbrengt in MKROS. De steden Antwerpen en Wetteren zullen weldra volgen, en ook de stad Gent heeft concrete plannen op dit vlak.

Interne staatshervorming: reorganisatie van de milieuhandhaving, afschaffing van de SO

Het ziet ernaar uit dat deze samenwerkingsovereenkomst, die afloopt eind 2013, niet in zijn bestaande vorm zal blijven bestaan (cf. Witboek interne staatshervorming). Om het beleidsinstrument MKROS niet in gevaar te brengen, zal het nodig zijn dat de Vlaamse overheid in haar beleidsprioriteiten (zoals gedefinieerd in het decreet houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd) de informatie-uitwisseling inzake milieu-informatie (en milieuklachten in het bijzonder), al dan niet gekoppeld aan een subsidieregeling, opneemt zodat dit kan overgenomen worden in de strategische meerjarenplanning van de gemeenten.

MKROS the Next Generation

De huidige MKROS toepassing loopt stilaan tegen zijn limieten aan wat betreft technische mogelijkheden. De databankstructuur en codebeperkingen van de toepassing laten niet steeds meer toe de webtool ten volle af te stemmen op nieuwe noden van de diverse stakeholders in het milieuhandavingslandschap. Een nieuwe generatie MKROS dringt zich dus op, maar mét respect voor de huidige werkwijze die vele gemeenten inmiddels al hebben geïncorporeerd in hun interne werking. Een nieuwe, moderne MKROS toepassing zal dus voor gemeenten geen bijkomende administratieve last mogen betekenen, maar moet integendeel de lasten voor gemeenten verlagen en moet verder investeren in win-win functionaliteiten. Zo zal ook werk gemaakt moeten worden van een koppeling met de databank van Milieu-inspectie, van regelmatige import uit ISLP (politiedatabank), moeten de GIS mogelijkheden verder uitgebreid worden en moet de toepassing meer aandacht hebben voor de lokale milieuhandhaver als potentiële gebruiker.

